

Utorak, 24. juni 2008. godine
Svedok Peter Woodward Galbraith
Otvorena sednica
Optuženi su pristupili Sudu
Početak u 9.18 h.

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA ORIE: Dobro jutro svima u sudnici i oko ove sudnice. Gospodine sekretare, molim vas, najavite predmet.

sekretar: Dobro jutro, časni Sude. Dobro jutro svima u sudnici. Ovo je *Predmet IT-06-90-T, Tužilac protiv Ante Gotovine i drugih.*

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodine sekretare. Dve stvari. Prvo, gospodine Galbraith, izgleda da će biti moguće da se pomeri popodnevna sednica u četvrtak na jutarnju sednicu. Ne znam da li će nam uopšte biti potrebno, ali čini se da ćemo moći da vam izađemo u susret.

SVEDOK GALBRAITH: Hvala vam.

SUDIJA ORIE: Dalje, želeo bih da vas podsetim da ste i dalje pod svečanom izjavom koju ste dali na početku svog svedočenja, a to je da ćete govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine. Gospodine Kehoe, izvolite.

ADVOKAT KEHOE: Hvala, časni Sude.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Izvinjavam se, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da, gospodine Kuzmanoviću.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Pre nego što gospodin Kehoe počne. Juče ste nas zamolili da damo procenu vremena. Drago mi je da imamo jutarnju sednicu u četvrtak. Želeo bih da Pretresno veće zna, da nakon što smo razmatrali jučerašnju sednicu i nakon jutrošnjeg razmatranja, mislimo da je ta procena od dva sata bila previše niska. Možda će nam trebati dva do tri sata, i želeo sam da Pretresno veće to zna, a mi ćemo učiniti sve što je moguće kako bismo osigurali da gospodin Galbraith može da se vrati kući na vreme.

SUDIJA ORIE: Hvala vam na ovim informacijama, gospodine Kuzmanoviću. Kao što znate, Pretresno veće uvek pre nego što donese konačnu odluku razmotri koliko je vremena iskorišćeno za unakrsno ispitivanje sve do tog trenutka. Izvolite, gospodine Kehoe.

ADVOKAT KEHOE: Hvala, časni Sude.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT KEHOE – NASTAVAK

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dobro jutro, gospodine ambasadore.

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Dobro jutro, gospodine Kehoe.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine ambasadore, juče smo prekinuli kada smo govorili o nekom redosledu događaja pre *Operacije Oluja*, pa čak i pre leta 1995. godine. Na osnovu vašeg rada u tom području, postojanje krajiških Srba ili takozvane Republike Srpske Krajine imalo je dramatičan efekat na ekonomiju i bezbednost zemlje. Da li je to tačno?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Tačno je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li možete nešto malo više o tome da nam kažete?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Za ekonomiju to je bilo katastrofalno.

Hrvatska je, kao što znamo, neverovatno lepa zemlja sa... i veliko bogatstvo te zemlje je obala. To je mesto prirodne lepote i mnogih istorijskih spomenika. Činjenica da je postojao ovaj neprijateljski entitet tokom mnogih godina značio je da nema turista, da nema turista uopšte. Sećam se svog prvog putovanja u Split u julu 1993. godine. Niste mogli da vozite do tamo. Morali ste brodom. Stigli smo u grad. Električna mreža bila je u prekidu jer je Republika Srpska Krajina držala brane. U gradu takođe nije bilo struje. Postojali su... zujali su generatori. Dakle, uticaj je bio ogroman, i bio je ogroman i na druge načine. Prevoz, dakle, umesto da se kratko putuje... relativno kratko putovanje između dva dela zemlje pretvaralo se u veoma dugačko putovanje. To je očigledno uticalo i na isporuku robe. Bila je vrlo visoka nezaposlenost. Verovatno najbolji način da se ovo izmeri bio bi ako bi se upoređio prihod po glavi stanovnika u Sloveniji sa prihodom po glavi stanovnika u Hrvatskoj. U Hrvatskoj je 1988. godine prihod po glavi stanovnika bio verovatno 80 do 90 posto od slovenačkog. Godine 1994. je verovatno bio – ovde samo dajem red veličine – možda oko 40 posto.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: To je bilo toliko značajno?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Ogromno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da sada pogledamo drugi deo mog pitanja, pitanje bezbednosti u Hrvatskoj kada je imala takozvanu Republiku Srpsku Krajinu na svojim granicama. Da li možete malo detaljnije o tome da nam kažete?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Bilo je... pa, sve do 1994. godine, do prekida vatre, bilo je redovnog granatiranja sa teritorije pod kontrolom Srba na hrvatsku teritoriju. Ja bih odlazio do Karlovca, na primer, na desnoj prednjoj strani... ili na liniju fronta, to je bio gotovo podeljen grad, i povremeno bi padale granate nekoliko dana ranije. Sećam se jednog putovanja, kada je crkva bila pogođena nekoliko puta, a deo... mislim da je deo tornja bio oboren. Zadar je, takođe, bio u dometu. To je ponovo, jedan važan grad.

Biograd na moru, takođe je bio turistička destinacija. Dakle, ne samo da su ljudi u opasnosti... nije mnogo ljudi nakon 1991. godine bilo povređeno, ali neki jesu... ali nije bilo baš prijatno da živite pod takvom vrstom opasnosti i naravno, u mesta koja su zavisila od turizma, kao što su Zadar ili Biograd, turisti nisu odlazili. Nisu odlazili na mesta koja su bila granatirana.

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite. I molim vas pravite pauzu između pitanja i odgovora. Nastavite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Oprostite, gospodine ambasadore. Trebalo je da vam to kažem na početku. S obzirom da govorimo isti jezik, onda to stvara teškoće prevodiocima. Da bi taj problem postao složeniji u Hrvatskoj, pre događaja u julu mesecu 1995. godine, postojao je ozbiljan problem sa izbeglicama. Je li tako?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Možete li nešto malo o tome da nam kažete?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Hrvatska je bila zemlja koja je imala četiri i po miliona stanovnika. Imala je interno raseljene Hrvate od 1991. godine, ne znam koliko, 200.000 ili 300.000 ljudi. Ne mogu da se setim tačne cifre, a ti ljudi su smešteni po hotelima duž obale. Zapravo, sećam se kada sam prvi put išao tamo na sastanak sa Odborom za spoljnu politiku Senata, da je *Interkontinental* koji je u to vreme bio jedan od dva glavna hotela u Zagrebu, do pola bio ispunjen izbeglicama iz Vukovara, koji je tek pao. I ti ljudi... ti Hrvati koji su bili proterani živeli su u ovim primorskim hotelima četiri godine. Onda, 1992. godine, sa početkom rata u Bosni, Hrvatska je... ne znam... mislim da je više od milion ljudi prošlo kroz Hrvatsku. Mnogi od njih su otišli i našli utočište na drugim mestima, ali to je bio veliki teret za ovako malu državu. Kada je reč o izbeglicama, Hrvatska nije imala 100 posto dobar rezultat u smislu brige o izbeglicama. Bilo je nekih prinudno vraćenih Muslimana u Bosnu. Ali sve u svemu, to je bilo odlično. Bio je to jedan od divljenja vrednih događaja u... tim ratovima.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: To bi uključivalo odnos i prema raseljenim Hrvatima, kao i Bošnjacima koji su prolazili kroz Hrvatsku?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Da. To je tačno. Mislim da bi bilo pošteno da se kaže da su se raseljeni Hrvati, po pravilu, bolje tretirali od drugih. Oni su ipak bili građani ove zemlje, a odnos prema Bošnjacima je bio vrlo dobar, čak i tokom muslimansko-hrvatskog sukoba.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Juče ste nešto malo govorili o gospodinu Babiću, kao i o gospodinu Martiću. Pokušaćemo kroz to da prođemo relativno brzo. U vašem svedočenju u *Predmetu Milošević* na stranici 32.110 ste rekli: "Za Martića", u 5. redu ... "Za Martića je to bilo..." Izvinjavam se, stranica 23.110. Rekli ste: "Za Martića to apsolutno nije dolazilo u obzir. On je ponovio više puta da Srbi i Hrvati nikada više ne mogu da žive zajedno, a ako se to područje integriše u Hrvatsku, da će on otići." Dakle, rekao vam je da neće biti reintegracije u Hrvatsku. To je precizna ocena vašeg... vašeg stava o razgovoru sa gospodinom Martićem, zar ne?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A...

TUŽILAC TIEGER: Izvinjavam se, kolega. Oprostite zbog ovoga.

SUDIJA ORIE: Gospodine Tieger.

TUŽILAC TIEGER: Upravo pokušavam da proverim stranice u *Predmetu Martić*.

ADVOKAT KEHOE: Da, to je 231... oprostite, to je iz... mislim da je to iz *Predmeta Milošević*. To je transkript iz *Predmeta Milošević*.

SUDIJA ORIE: Ja zaista insistiram na malim pauzama.

ADVOKAT KEHOE: U redu. Moje izvinjenje zastupniku. To je iz *Predmeta Milošević*, stranica 23.110, red... da. Suđenje Miloševiću. Redovi od 5 do 8.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, u pregovorima sa krajiškim Srbima i Martićem, što piše u vašoj izjavi – i mislim da se to nalazi pred vama, gospodine ambasadore, to je ona vaša duža izjava – gde u 8. paragrafu kažete da su krajiški Srbi igrali beskonačne igre kako bi izbegli ozbiljne pregovore, a činilo se da je Martić glavna osoba koja stoji iza ovih beskrajnih odlaganja. Možete li nam reći nešto o tome, gospodine ambasadore. Samo da napravimo pauzu pre nego što počnete, kako bi prevodioci u kabinama mogli da nas stignu.

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Moje učešće u ovom procesu koji je nazivan *Plan Z-4*, to su bili pregovori o prekidu vatre u martu 1994. godine u Zagrebu, u ruskoj ambasadi. Tu su održana dva sastanka. Na kraju drugog sastanka zaključen je sporazum, i Srbi ... dogovoreno je da će drugi set pregovora koji će se odnositi na ekonomske mere i mere za izgradnju poverenja početi za dve nedelje na Plitvicama koje se nalaze na teritoriji pod okupacijom Srba. I Hrvati su pokrenuli pitanje hrvatskih novinara koji bi trebalo da dođu i prate taj događaj, jer su srpski novinari iz Krajine pokrivali pregovore o prekidu vatre u Zagrebu. I pregovarač sa srpske strane rekao je: "Oh, da, u stvari, spremam se da pozovem vaše novinare." Hrvati su tada podneli spisak imena pet novinara koji će pratiti delegaciju, što nije veliki broj za zemlju koja je imala novine, radio, televiziju. Srbi su to odbacili zato što su samo dvojica Srba bili u Zagrebu, mada je to je uglavnom zato što je to bio ukupan broj novinara koje su imali, međutim, na tom osnovu nije došlo do ovog sastanka. Proces se nije nastavio, beskonačno su igrali ove vrste igara, jer po mom mišljenju, oni zaista nisu bili spremni da se suoče sa tim pitanjem, a to je da mora da dođe do političkog rešenja i da se ovo područje reintegriše u Hrvatsku. Ja sam rekao da je Martić bio ... rekao sam da sam smatrao da je Martić bio glavni glumac. Imao sam osećaj da uopšte nije bio zainteresovan za dobrobit naroda Krajine. I mislim da je bio zainteresovan za sebe samog, nije bio baš mnogo pametan, a bio je pod jakom kontrolom Miloševića, koji ga je, kao što sam već rekao juče, postavio na to mesto. Možda bi bila preciznija izjava da kažem da je Milošević zapravo bio glavni

lik koji je stajao iza svih ovih kašnjenja pregovora, jer sam bio siguran, da je on rekao Martiću da bude ozbiljniji, onda bi se Martić tako i ponašao.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Mislim da ste u *Predmetu Martić* pomenuli da kada su trajali pregovori za *Plan Z-4* u januaru 1995. godine, da je Martić čak odbio da uzme kopiju predloga. Da li je to tačno?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: To je tačno. To je bila neverovatna stvar, jer ste imali tu ambasadore Sjedinjenih Američkih Država, Rusije... mislim da je bio francuski ambasador koji je predstavljao Evropsku uniju; imali ste predstavnika Evropske unije i predstavnika Ujedinjenih nacija, i oni su fizički odbili da dodirnu taj dokument koji je bio mirovni plan odobren od Saveta bezbednosti.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li je Martić bio taj koji je odbio da to uzme?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Martić je odbio da ga uzme.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I u vašim naporima, koji su, mogu reći, za svaku pohvalu, početkom avgusta, odnosno krajem jula, da se počnu mirovni pregovori za koje skoro da više nije bilo šanse, vi ste pokušali da odete u Knin da biste videli Martića, zar ne?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Ja ... da. Da, jesam.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I šta se dogodilo?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Dobio sam odgovor da nisam dobrodošao u Knin, i Babić je onda poručio ako bih mogao s njim da se sretnem u Beogradu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Zatim ste otišli da vidite ... rekli ste nam ste otišli da se vidite sa Babićem u Beogradu, i on vam je rekao u to vreme da nije u mogućnosti da ... odnosno, da li vam je rekao u to vreme ili nakon toga da nije bio u mogućnosti da se sastane sa Miloševićem u vezi sa bilo kojim od tih mirovnih pregovora?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Da. On je rekao da nije u mogućnosti da se sastane sa Miloševićem i da je samo jedna reč od Miloševića bila dovoljna da Martić prihvati taj paket.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, da se vratimo na vašu izjavu, na 63. paragraf, gospodine ambasadore, kada ste pokušavali da posređujete oko ovog sporazuma u poslednjem trenutku, kada ste imali na umu da jedna Miloševićeva reč može da promeni sve, Milošević se nije sastao sa Rudy Perinaom. Ko je to, gospodine ambasadore?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Rudy Perina je bio američki otpravnik poslova u Beogradu, tako da je bio najviši američki zvaničnik u Jugoslaviji. Jer mi nismo zvanično priznali Srbiju i Crnu Goru kao državu, tako da nismo imali tamo ambasadora.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I kao deo pregovora tih prvih nekoliko dana avgusta 1995. godine, da li je zadatak gospodina Perynae bio da pokuša da razgovara sa Miloševićem i da ga ubedi da se priključi pregovorima?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Jeste.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ali on nije uspeo da obezbedi sastanak sa gospodinom Miloševićem?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Da. On nije mogao da obezbedi sastanak sa Miloševićem 3. avgusta, i u isto vreme svima je bilo jasno da je vojna akcija neizbežna. Vojna akcija koja bi imala snažan uticaj na stanje dobrog dela srpske populacije koju je Milošević sam štitio.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Samo trenutak da sačekamo. Sada, na osnovu ovog sleda događaja, ne samo vaše nemogućnosti da odete u Knin da razgovarate sa Martićem, već i činjenice da otpravnik poslova gospodin Perina nije bio u mogućnosti da se sastane sa Miloševićem, šta ste vi zaključili?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Zaključio sam da izgledi za mirno rešenje nisu bili dobri, ali da još uvek vredi zalaganje za to.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Shvatam. Dozvolite mi da se samo malo udaljimo od Srba iz Krajine i da malo porazgovaramo o Republici Hrvatskoj u tom periodu, i samo da prođemo kroz neke od mirovnih inicijativa. U neke ste bili direktno uključeni ili posredovali, kao što su Vanceov plan .. Vance-Owenov plan, Owen-Stoltenbergov plan, i što je najvažnije - Vašingtonski sporazum. Tokom tih raznih pregovora o ovim planovima, da li se predsednik Tuđman slagao da na vaš zahtev sedne i pregovara o svim tim planovima kako sam ih naveo i drugim planovima?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Da. Pa, koliko ja znam i mislim, on je pristao da pregovara svaki put kada je to od njega traženo.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A plan u kom ste se vi jako angažovali je Vašingtonski sporazum u martu 1994. godine. Da li je to tačno, gospodine?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: To je tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Recite nam nešto malo o Vašingtonskom sporazumu, i ako možete svojim rečima da nam kažete nešto o pozadini i šta je značio taj sporazum, gospodine.

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: U 1993. godini došlo je do borbi širokih razmera između Hrvata i Muslimana u Bosni, i bilo nam je jasno da nema izgleda da se okonča rat u Bosni, sve dok je reč o borbama između tri strane, tako da je naš najveći prioritet... "naš" znači, američke Vlade, naravno... bio da se okonča muslimansko-hrvatski rat, a to je uključivalo i promenu stava Hrvatske. Prvo, da se okončaju zverstva i oslobode zatvorenici, a zatim da se sačini sporazum između dve strane. Za to je bilo potrebno političko rešenje i do rešenja je došlo, zapravo, na predlog dela bosanskih Hrvata koji nisu bili saveznici sa Hercegovcima, to su bili Hrvati iz Posavine, a plan je bio da se napravi federacija sa kantonima ... Muslimansko-hrvatska federacija u Bosni i Hercegovini sa različitim kantonima, i to je ono o čemu smo pregovarali u Vašingtonu krajem februara i početkom marta 1994. godine. Kada je postignut dogovor, borbe između dve strane okončale su se odmah, a oni su formirali savez, i zbog tog saveza Bosna i Hercegovina je preživela, a u roku od 14 meseci ili mislim 18 meseci, rat je

završen sporazumom o miru, koje je bio daleko od savršenog, ali mnogo bolji nego nastavak rata.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, po vašem mišljenju, gospodine ambasadore ... kako je po vašem mišljenju, gospodine ambasadore, Vašingtonski sporazum bio ključni sporazum za ostvarivanje mira u bivšoj Jugoslaviji?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: To je bio kamen temeljac Dejtonskog mirovnog sporazuma. Da nije bilo Vašingtonskog sporazuma, ja ne verujem da bi Bosna i Hercegovina preživela, odnosno, mislim da Vlada u Sarajevu ne bi preživela, i pre nego što je umro, to mi je i sam predsednik Izetbegović, u suštini, rekao.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A predsednik Tuđman je u ime Republike Hrvatske prihvatio Vašingtonski sporazum, zar ne?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Pa, njemu se nije sviđala ideja Vašingtonskog sporazuma. On nije želeo da se zaključi Vašingtonski sporazum, ali pod intenzivnim pritiskom Sjedinjenih Američkih Država, bio je dovoljno pragmatičan da se saglasi. Ali u različitim trenucima uradio je sve što je mogao da potkopa Vašingtonski sporazum, ali je na kraju sporazum opstao.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dozvolite mi da vam skrenem pažnju na dokazni predmet Tužilaštva od juče, to je P421. Ne znam da li ga imate. Pokazaćemo ga na ekranu.

ADVOKAT KEHOE: To je dokazni predmet Tužilaštva broj P421... ne, oprostite, P451. Dokazni predmet Tužilaštva broj P451 je izvod iz knjige *Sjedinjene Američke Države i Republika Hrvatska: Dokumentarna istorija*.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li imate to pred sobom, gospodine ambasadore?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Mislim da imam ovde celu knjigu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pa, iskreno govoreći, ne želim da pročitam celu knjigu. Interesuje me konferencija za novinare koju ste održali 2. juna. To je 91. strana tog dokumenta, da. Na vrhu stranica je broj 0606-9577.

SUDIJA ORIE: To se ne pojavljuje na našem ekranu u ovom trenutku.

ADVOKAT KEHOE: Mogu li da nastavim? To je P dokument, a ne D dokument. To je dokazni predmet Tužilaštva broj P451.

SVEDOK GALBRAITH: Ja ga vidim na svom ekranu.

SUDIJA ORIE: Nije u sistemu elektronske sudnice. On jeste na mom ekranu, takođe, ali mislim ... ne, tu smo. Stvar je rešena. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da, gospodine ambasadore. Molim vas, pogledajte treći paragraf od dna na toj stranici. "Konkretno", na prvoj stranici to je vaš govor od 2. juni 1994. godine i čitaću ga što je moguće sporije: "Konkretno, Hrvatska je pristala da odustane od ideje separatističke hrvatske republike u okviru Bosne, i umesto toga je odlučila da podrži teritorijalnu celovitost, nezavisnost i jedinstvo te suverene države. Čineći to, Hrvatska se jasno stavila na stranu međunarodnog prava i pravde. Odluka Hrvatske je bila ključna za Vašingtonski sporazum. Politički dogovor za Federaciju Muslimana i Hrvata podrazumeva državno uređenje koje daje suštinsku samoupravu za svaku zajednicu, dok u potpunosti štiti ljudska i politička prava ovih zajednica." Sada bih prešao na sledeću stranicu, četvrti paragraf, gospodine ambasadore, počinje sa: "Da ponovim... Da ponovim, sporazum o Federaciji ne bi bio moguć bez korenitog zaokreta u politici Vlade Republike Hrvatske. Kada smo razgovarali s Hrvatskom o tome kako da postane naš partner u mirovnom procesu, mi smo rekli da ćemo kao partneri saradivati sa Hrvatskom kako bi se ona što je moguće pre integrisala u zapadne: političke, ekonomske i bezbednosne sporazume." Znači, gospodine ambasadore, to je bilo u vreme nakon što je zaključen Vašingtonski sporazum. Da li je to tačno?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Da, tačno je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, da krenemo dalje, bili ste i posrednik za *Plan Z-4*, i mislim da ste nam juče rekli da predsednik Tuđman nije u potpunosti u početku prihvatao *Plan Z-4*, ali je pristao da pregovara na osnovu dokumenta koji ste mu predstavili. Da li je to tačno?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: On se na početku nije slagao, odnosno, nije se nikada slagao. Ali on se složio da pregovara na osnovu tog dokumenta, i to je bilo sve što smo od njega tražili da uradi.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A taj dokument koji ste mu predstavili predviđao je suštinsku autonomiju za Srbe u Krajini, zar ne?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Veoma veliku autonomiju, da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li biste nam to malo objasnili?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: U tom delu Krajine, u kom je 1991. godine bilo većinsko srpsko stanovništvo, postojala bi posebna Vlada sa sopstvenim izabranim Parlamentom, svojim izabranim izvršnim rukovodiocem, koji bi bio poznat i kao "predsednik Krajine". Ta vlast bi imala kontrolu nad gotovo svim vladinim funkcijama, nad policijom, obrazovanjem, kulturom. Mogla bi pokrenuti vlastiti sistem socijalnog staranja i zdravstveni sistem. Imali bi pravo isticati svoju zastavu zajedno sa hrvatskom zastavom, i to na isti način kao, na primer, što svaka američka država ima svoju zastavu. Krajina bi bila demilitarizovana i čak smo dopuštali mogućnost, i to se pokazalo prilično kontroverznim, da bi mogli da imaju i sopstvene novčanice, na otprilike isti način kako to ima Škotska sopstvene novčanice, iako je valuta ista kao funta.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Zadržimo se malo na predsedniku Tuđmanu, i ne treba da idemo preterano u detalje. Mislim, on je nastavio pregovore o istočnoj Slavoniji,

o Dejtonskom mirovnom sporazumu, o sporazumu o Prevlaci, dakle, oni su, i Tuđman i Republika Hrvatska nastavili da učestvuju u svim ovim pregovorima, zar ne?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, usred svega ovoga, vi ste govorili sa gospodinom Babićem, i mislim da ste u svom dnevniku rekli da je bez obzira na sve napore s tim u vezi, i mislim da to piše u unosu za 31. juli, na stranici 26 vašeg dnevnika, dakle, zapisali ste 31. jula sledeće: "Ističem da su Hrvati imali sve razloge da pokrenu vojsku. Međunarodna zajednica čini se da ima razumevanja. Srbi nisu ni pod kakvom kontrolom. Oni imaju delove tri brigade koje se bave ostacima Žepe, a profesionalna vojska čeka ih na zapadu. To će biti slatka osveta Mladiću. Svi pregovori sada će biti zaustavljeni." Dakle, dok se krećemo u ovoj oblasti, vaš zaključak je da su u tom trenutku, gospodine ambasadore, pregovori... svakako pregovori sa Mladićevim ljudima u Ženevi zaustavljeni... izvinite, sa Martićevim ljudima u Ženevi zaustavljeni?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Ne, ne mislim da je to referenca... u stvari, ja bih rekao da se tu uopšte nije radilo o pregovorima između Hrvatske i Republike Srpske Krajine. Tu se radilo o pregovorima u Bosni, kada je Kontakt grupa počela pregovore, u to vreme je zamah počeo da se pokreće od bosanskih Srba prema Federaciji, i mislio sam da će pregovori posle događaja Srebrenici i Žepi biti zaustavljeni. Ali to nema apsolutno nikakve veze sa pregovorima o Krajini, i mislim – mada možda grešim – ali sastanak od 3. septembra ... 3. avgusta uopšte nije tada bio ni dogovoren.

ADVOKAT KEHOE: Izvinjavam se.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Doći ćemo do ovog malo kasnije, ali vi jeste rekli predsedniku Tuđmanu 1. avgusta tokom sastanka da ne polazete velike nade u pregovore, imajući u vidu sve neuspehe krajiških Srba, zar ne?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Ne mogu u ovom trenutku da se setim da li sam baš to rekao predsedniku Tuđmanu, da ne bih polagao prevelike nade, ali sada kada mislim o tome, moguće je da sam imao uputstva na toj liniji. To se odnosi na demarš koji sam predstavio, ali u ovom trenutku ne mogu baš da se setim.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da obratimo pažnju na Ženevu, znali ste ... odnosno, vi ste bili u poziciji, kao i mnogi drugi iz međunarodne zajednice, da su ti pregovori u Ženevi manje-više *pro forma* i da će krajiški Srbi da odbiju svaki zahtev predsednika Tuđmana, uključujući i mirnu reintegraciju u Hrvatsku. Da li je to tačno?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Ja ne mislim tako. Mislio sam da postoje neki izgledi da će Babić biti u mogućnosti da dobije saglasnost u Parlamentu da se prihvati sporazum na kom sam radio s njim 2. avgusta. Nisam bio siguran u to, ali s obzirom da sam znao da će to biti ogromna tragedija za stanovništvo Krajine, osetio sam da mi treba da... da bi morala da postoji šansa, makar od nekoliko dana, da vidimo da li Babić može da uradi ono što je obećao da će da uradi.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Govorio sam o sastancima u Ženevi.

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Od 3. avgusta?

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da.

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Ali to je bilo povezano sa dogovorom sa Babićem, jer ono što je trebalo da se desi bilo je da Babić razgovara sa predstavnicima u Ženevi i da oni javno prihvate ono što smo uradili Babić i ja.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine ambasadore, u transkriptu iz *Predmeta Milošević* na stranici 23.166, redovi od 5 do 14, vi ste rekli: "Što se tiče sastanaka u Ženevi, oni, odnosno, Hrvati, su ih koristili kao sredstvo da predstavte svoj konačni ultimatum. Oni su očekivali da neće biti pozitivan odgovor i nastavili su sa svojim napadom. Ne mislim ... mislim da Hrvati uopšte nisu ni mislili da će to biti smisljeni pregovori, a jasno mi je bilo, kao i drugim diplomatama u Zagrebu, a mislim i široj međunarodnoj zajednici, da su pregovori u Ženevi bili upravo to, da su to *pro forma* pregovori, da je situacija bila vrlo opasna, da će Tuđman izneti zahteve, koje je već izneo, i da će Srbi odbaciti te zahteve, što će pružiti izgovor za rat." Da li ste to rekli tokom suđenja Miloševiću, gospodine?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Jesam.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I na osnovu tog konkretnog događaja ili niza događaja, počev od svih pregovora sa krajiškim Srbima, u paragrafu 63 vaše izjave, rekli ste da postoji osnova za skepticizam hrvatskih lidera. Kažete: "Iako sam želeo da ima još vremena, a shvatao sam zašto ga nije bilo, i verovatno su bili u pravu što su bili skeptičani." To je bio vaš konačni zaključak, gospodine ambasadore, nakon što ste završili sve ove pregovore. Da li je to tačno?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: To je tačno. Samo da se vratim na ono što sam rekao na suđenju Miloševiću, to je sigurno tačno da su Hrvati taj sastanak smatrali mestom gde bi izneli svoje zahteve za koje su znali da će biti odbijeni, i u tom smislu, to nisu bili pregovori. Bez obzira na to, kao što sam već objasnio, to je imalo veze sa dogovorom kada sam pregovarao sa Babićem. Naime, ako Srbi prihvate dogovor ili Babić kaže da će ga prihvatiti, onda bi bilo vredno pričekati nekoliko dana i videti da li će oni ispuniti ono što su obećali. Ali Hrvatska nije tako doživela taj sastanak. Za njih ... oni nisu poslali svog glavnog pregovarača. To je jednostavno bio povod da predstavte svoj ultimatum koji bi Srbi odbili, i to bi pripremilo teren za rat.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I značajan deo tog zahteva, a uvek je to bio zahtev predsednika Tuđmana, da se obavi mirna reintegraciju u Hrvatsku, zar ne?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: To je bio glavni zahtev, ali da bismo bili pravični prema hrvatskom stavu, Srbi nisu hteli da prihvate ni niz drugih mera koji su ranije bili dogovoreni, koji su bili mnogo manje, kao, recimo: gasovod, zatim ponovno otvaranje železničke i drumske komunikacije preko Krajine, tako da dva dela Hrvatske mogu biti povezana. Dakle, ne samo da su odbili ... ne samo da su odbili zahtev, nego oni nisu prihvatili ni mnogo manje zahteve.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, to je vezano za vašu izjavu o skepticizmu?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Izjavu o skepticizmu... izjava o skepticizmu je preciznija. To je ... verujem da je ona trebalo da znači da su Hrvati bili u pravu ako su bili skeptični u pogledu toga da li Babić ima moć da ispuni ono što je dogovoreno sa mnom. Ukratko govoreći, da li bi bio u stanju da nadvlada Martića. On je rekao da bi mogao, ali oni su s pravom bili skeptični u vezi s tim da li on zaista može da bude jači od Martića, ili verovatno od Martića i Miloševića. Ipak sam jednostavno osetio da je bilo vredno sačekati nekoliko dana da vidimo da li će se nešto desiti.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Hajde da proširimo kontekst ovoga i hajde da govorimo malo o većem geografskom kontekstu u kome ste pokušavali da pregovarate o ovom, a govorim o tome kako ste saznali za događaje u Srebrenici i šta se dešava u Bihaću i vaše reakcije na to. Dotakli ste se toga ukratko u uglavnom ispitivanju Tužilaštva, a ako biste mogli nešto detaljnije o tome da nam kažete, i recite nam šta ste uočili i kakvi su bi, zaključci na osnovu informacija koje ste u dobijali?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Ovo je bio izuzetno težak period. Srpske snage su napredovale i zauzele Srebrenicu. Nestalo je 7.000 muškaraca i dečaka, a ja sam bio sasvim siguran, na osnovu sopstvenog poznavanja regiona, jer sam tamo bio već dve i po godine da su, u stvari, ti nestali već bili mrtvi. I onda je došlo do napada na Žepu i do napada na Bihać. Ovi napadi pretili su da bi mogli da dovedu do promene sveukupne strateške situacije u... u tom delu Balkana, tako da bi nastala velika zapadna srpska država, uključujući i Krajinu i srpske delove Bosne. Položaj ove zapadne srpske države bio bi vojno mnogo jači, jer jednom kad Bihać nestane, onda oni neće morati da brane obe strane prstena. Oni bi imali samo jednu spoljnu granicu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Kada kažete "oni", mislite na Srbe?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Da, mislim na Srbe. Osim toga, radilo se i o humanitarnom pitanju. U Srebrenici je bilo 40.000 ljudi i Mladić je ubio 20 odsto njih. Ako bismo primenili isti odnos na Bihać u kom je živelo 160.000 ljudi, on bi tamo ubio 32.000 ljudi. Meni je bilo nezamislivo da tako nešto može da se dogodi u Evropi 50 godina posle Drugog svetskog rata i da bi evropske snage i snage Sjedinjenih Američkih Država dopustile da se to desi, ali to je ono čega smo se mi bojali, odnosno, da to može da se dogodi. Onda bi cela mirovna misija UNPROFOR-a bila u opasnosti i mogla bi propasti. Sjedinjene Američke Države su najveći deo Ujedinjenih nacija. Mi smo plaćali u to vreme 31 odsto troškova, a naši glavni saveznici, posebno Britanija, Francuska, Španija i druge zemlje, imale su svoje snage u misiji UNPROFOR-a koja bi onda NATO snage trebalo da izvlače. Dakle, ovo je bila ogromna kriza u nastajanju, i moj stav je bio da ako NATO ne ode da spasi Bihać i to ... u londonskoj izjavi, koja mislim da je bila data oko 22. jula, pominje se samo Goražde, ne i Bihać ... dakle, ako NATO bude spasio Bihać, a onda ... i Hrvatska je bila spremna da preduzme vojnu akciju, moj stav je bio da mi ne bismo trebali da prigovaramo toj vojnoj akciji. To je bio moj čvrst stav, to je stav koji sam zagovarao pred svojom Vladom i to je, na kraju, bio stav koji je moja Vlada zauzela. Kao što sam napisao u porukama, ja sam ... bio sam svestan da će hrvatske vojne akcije spašavanja Bihaća proizvesti humanitarnu krizu u vezi sa Krajinom, ali ono što sam nazivao hijerarhijom zla ... ta humanitarna kriza bila bi svakako manje zlo nego što bi se dogodilo ako bi bosanski Srbi zauzeli Bihać i masakrirali 32.000 ljudi.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Hvala, gospodine ambasadore. Sada bih želeo da pogledamo video snimak koji nosi oznaku 1D33-009. To je video snimak televizije Republike Srpske Krajine.

(Pretrեսno veće i Sekretarijat se savetuju)

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, pre nego što pustite video snimak, dao sam dozvolu za dvoje maloletnika da budu u galeriji za publiku iz posebnih razloga. Ne znam šta video prikazuje, ali sam samo želeo da ...

ADVOKAT KEHOE: To je samo konferencija za štampu, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da. Da li možemo da kažemo da je stvar bezazlena ili ...

ADVOKAT KEHOE: Nema ništa strašno, nema psovki, ništa ...

SUDIJA ORIE: U redu. Samo sam želeo da budem siguran. To je moja odgovornost ... Hajde da onda pogledamo konferenciju za štampu.

(video snimak)

oficir predstavlja generala Mladića: komandant Glavnog štaba Vojske Republike Srpske, naš stari poznanik, ovaj, i jedna od srpskih legendi, pa je ovo prilika da iskoristimo prisustvo generala Mladića da vam se obrati i da eventualno postavite neka pitanja o aktuelnoj situaciji koja je vrlo važna za srpski narod, bitna, presudna. Ja ne bih dalje dužio, evo, prepuštam generalu, vama, odnosno, generale, izvol'te.

general Ratko Mladić: Hvala lijepo. Ja samo da iskoristim ove vaše medije i da pozdravim narod u Republici Srpskoj Krajini. Tu smo skupa. Ja sam i uvijek bio tu, iako sam otiš'o i odsustvovao malo. Nikada ja nisam otiš'o odavde.

novinar: Može li za početak, gospodine generale, kako vidite sveukupnu situaciju u Republici Srpskoj i Republici Srpskoj Krajini?

general Ratko Mladić: Pa, u ovome momentu je, ja bih rek'o, prilično složena situacija zbog veoma obimne agresije oružanih snaga Hrvatske na Republiku Srpsku a cilj te njihove operacije jeste da se odseče Republika Srpska Krajina i da se silom oružja, uz pomoć njihovih medijatora i pritiscima međunarodne zajednice, oružjem nametne rješenje na ovom prostoru. Ja se nadam, da će uz dobru organizaciju i funkcionisanje svih segmenata srpskog naroda i u Republici Srpskoj i Republici Srpskoj Krajini, uspješno se razriješiti, i ja mislim da su Hrvati napravili odlučujuću grešku u ovome ratu, koja će ih mnogo koštati.

novinar: *Imaju li Srbi dovoljno snage da se odupru Muslimanima i Hrvatima?*

general Ratko Mladić: *Srpski narod ima dosta snaga i dovoljno snage, i da nije bilo pomoći zemalja germanskog i islamskog bloka, nažalost, i nekih drugih, davno bi oni izgubili ovaj rat. Svako produžavanje ovoga rata je katastrofalno, u prvom redu, po one koji su ga i počeli. A to su hrvatske oružane formacije.*

novinar: *Gospodine generale, sa strateškog gledišta, po mojoj skromnoj ocjeni, mislim da su hrvatske snage jako puno razvučene na teritoriju prema linijama odbrane naših srpskih odbrambenih snaga. Koliko to u strategiji može pomoći za uspješni strateški udarac za uzvraćanje i oslobađanje ponovo naših prostora?*

general Ratko Mladić: *Pa, ja ne bi' na vaše ... pitanje je vaše dobro, jer vi ispoljavate novinarsku radoznalost. Ne bi' ja na vaše pitanje odgovarao, ovaj, sa punom preciznošću. Naredno vrijeme će da pokaže i dati odgovore na vaše pitanje.*

novinar: *Kakva je trenutna situacija na grahovsko-glamočkom ratištu?*

general Ratko Mladić: *Hrvatske oružane formacije su izvršile napade i one su ušle u Grahovo i dijelom u Glamoč, no ja se nadam da ćemo mi to vrlo brzo povratiti, kao i druge okupirane teritorije Srpske Republike.*

novinar: *Nas, pored ove situacije na grahovsko-livanjskom ratištu, interesuje i kakvo je stanje na masivu Dinare, s obzirom da je to u zoni odgovornosti Drugog krajiškog korpusa. Čuju se raznorazne informacije u javnosti, to čine čak i pojedina sredstva informisanja na srpskim prostorima, o tome da nema dovoljno koordinacije u odbrani Republike Srpske Krajine i Republike Srpske. Pa, čak ima i onih priča i pokušaja da se unese nespokoj među stanovništvom. Govori se o nekakvim prodajama ili predajama sa unapred određenim ciljevima.*

general Ratko Mladić: *Pa, ja prvo ne bi' želio da se upuštam u ... i da komentarišem sračunatu propagandu niskog intenziteta. Za mene je jedinstven srpski narod od Kupe i Korane, do Timoka i Južne Morave. Ja smatram da srpski narod na tome prostoru, kao i svi drugi narodi na ovoj planeti, trebaju da imaju isti interes, da imaju istu državu, istu ... i ostale strukture te države i mislim za dešavanja na svakom dijelu te teritorije, a da ne kažem, i za svakog pojedinca na planeti, Srbima treba biti, ovaj, bar u onoj mjeri, zainteresovani u kojoj su to mjeri zainteresovane savremene države za svoje građane koji žive u okviru njene ili na teritorijima drugih zemalja.*

oficir: *Znam da nas je general malo iznenadio svojim dolaskom ali, ovaj, to ne znači da...*

general Ratko Mladić: *Oni su mene već puno pitali, ovaj, do sada, i oni znaju šta ja mislim...*

novinar: *...kad sam ja ono pitanje postavio...*

general Ratko Mladić: *Dobro ste vi, ovaj, pitali. Nije ovo prvi put da ustaške formacije krenu na naše živote. Međutim, ja mislim da je došlo vrijeme da naš narod u cjelini shvati ono što su mnogi shvatali tokom ovog rata, i na šta sam ja ukaziv'o. Mislim da su bile strahovite greške pojedinaca koji su tvrdili da je prest'o rat zauvijek sa Hrvatima ili da će stat' za sedam dana, pa su se počele na linijama dodira otvarati i kojekvi punktovi, carinske zone, a čak se negdje igrao i fudbal. Kao što vidite, ti su potezi skupo plaćeni ili velikim ljudskim životima i brojnim izbjeglicama i spaljenim selima. No, nadam se da je to naš narod razumeo i da ima dovoljno snage... i smoći će dovoljno snage da ovu agresiju Hrvatske koja je prisutna sa svojim oružanim formacijama tokom čitavog ovog rata na prostoru bivše Bosne i Hercegovine osveti i da ih vratimo tamo gde je njihovo mjesto, na njihovu teritoriju... Samo da pozdravim narod, da bude odlučan u odbrani svojih vjekovnih, istorijskih ognjišta i svojih grobova, i da ne nasjeda na nikakve provokacije, na nikakvu propagandu. Jer mi samo svojim snagama pravimo državu. Država se pravi samo sopstvenom djecom. A toliko je krasne djece naše dalo državu... ovaj, živote i za Republiku Srpsku Krajinu i Republiku Srpsku, što treba nas koji smo još živi i na nogama, da motiviše na dodatne napore i da ustrajemo u ovoj završnici ovoga rata.*

novinar: *Do konačne pobjede.*

general Ratko Mladić: *Tako je. Hvala.*

oficir: *Hvala, gospodine generale.*

(kraj video snimka)

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, gospodine ambasadore, ujedinjenje tih snaga RSK, zajedno sa generalom Mladićem je nešto zbog čega ste bili veoma zabrinuti, jer je uticalo ne samo na Bihać, već i na ostatak Hrvatske, zar ne?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Da, bio sam.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Strateški, ako samo mogu da pogledam... i znam da ste nam vi govorili o humanitarnoj katastrofi. Kakav bi strateški bio uticaj na Hrvatsku i da je Bihać pao, da su se ujedinili krajiški Srbi i bosanski Srbi?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Bila bi jedna zapadna srpska država koja bi imala koordiniranu ili ujedinjenu vojnu komandu koja bi samo branila spoljašnje granice. A to se razlikuje od situacije koja je bila sve dok tamo postoji Bihać, dok je bio tamo Dudaković i Peti korpus iz Bihaća koji je povremeno napadao, a zatim se na jednoj strani spojio sa Hrvatskom vojskom, a na drugoj strani su bile Armija Bosne i Hercegovine i HVO. Dakle, strateška situacija za bosanske Srbe i krajiške Srbe bilo bi mnogo bolja da je pao Bihać. Ovo je takođe brinulo i Sjedinjene Američke Države, jer bi to značilo da bi se onda taj rat nastavio za vrlo dugačak vremenski period, jer kad jednom imate stvoren

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

taj entitet, onda su izgledi za mirovne pregovore na osnovu onoga što je ponudila međunarodna zajednica i za Hrvatsku i za Bosnu i Hercegovinu, dakle plan Kontakt grupe za Bosnu, šanse za dostizanje tog plana bile bi vrlo male. Dakle, sa stanovišta Hrvatske, bilo bi strateški katastrofalno, isto tako i sa stanovišta Sjedinjenih Američkih Država i naših partnera koji su pokušavali da se ostvari pravedan mir, to bi bila katastrofa.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, ponudio bih ovaj video snimak u spis.

SUDIJA ORIE: Nema prigovora. Gospodine sekretare?

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Odbrane broj D402.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Znam da je ovaj video snimak govorio o padu... Izvinjavam se...

SUDIJA ORIE: Ako biste mi dali priliku...

ADVOKAT KEHOE: Oh, izvinjavam se.

SUDIJA ORIE: ...da se ovaj video snimak uvede u spis, to bi bilo u vašem interesu, gospodine Kehoe.

ADVOKAT KEHOE: Izvinjavam se.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane broj D402 primljen je u spis.

ADVOKAT KEHOE: Još jednom se izvinjavam, časni Sude.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, gospodine ambasadore, znam da ovaj video snimak govori o padu Grahova i Glamoča, ali pre tog vremena vi ste prepoznali da je moguće da dođe do situacija o kojima ste govorili; i uzgred budi rečeno, po vašem mišljenju, moglo je da dođe do velikog priliva izbeglica koje bi se dodale prilivu izbeglica kojima se Hrvatska već bavila, zar ne?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Da. To je bio moj stav - da bi 160.000 Bošnjaka koji su živeli u Bihaću bili sretnici ako bi bili proterani; međutim, verovatno bi se desilo da bi desetine hiljada bile ubijene od strane Mladića. Dakle, to bi bio i veliki teret izbeglica za Hrvatsku, ali takođe, znate, i za ceo svet mogla bi da budu užasna masovna ubistva, baš kao i u Srebrenici.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I u tom smislu, gospodine ambasadore, koristili ste diplomatske napore da se izvrši pritisak za potpisivanje i sprovođenje Splitskog sporazuma, zar ne?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Splitski sporazum je bio dogovor između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Bosne i Hercegovine. Sjedinjene Američke Države

nisu imale nikakvu ulogu u sazivanju splitskog sastanka, ali me je hrvatska Vlada pitala da li bih ja otišao na taj sastanku, a ja sam to uradio. Mislim da sam zapravo bio jedini strani diplomata, ja i moje osoblje smo bili jedine strane diplomate koji smo prisustvovali tom sastanku, a mi... ja sam svakako ohrabrio dve strane da sarađuju i pretpostavljam kao znak naše podrške ovom sporazumu, kada je došlo do slikanja pri potpisivanju, ambasador Žužul, jedan visoki hrvatski zvaničnik, zamolio me je da se i ja takođe fotografiram, i ja sam se sa tim saglasio.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dozvolite mi da... da pozovemo na ekran dokument koji nosi oznaku 1D33-0061. Gospodine ambasadore, nećemo da prolazimo kroz ceo ovaj sporazum, ali ako pogledate 2. paragraf, primetićete da se pominje napad na zaštićene zone Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini i zajedničke operacije bosanskih i hrvatskih Srba usmerene na zaštićene zone Ujedinjenih nacija u Bihaću. Gospodine ambasadore, ovaj sporazum je zapravo odgovor na te napade, kako bi hrvatske snage i bosanske snage delovale zajedno u Bosni i Hercegovini da bi se borile protiv Srba, zar ne?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: To je veliki značaj Splitskog sporazuma. On je predstavljao zahtev Vlade Bosne i Hercegovine, koja je delovala u skladu sa Poveljom Ujedinjenih nacija, sa svojim pravom na samoodbranu i da se zatraži od Republike Hrvatske da obezbedi pomoć, i u tom smislu to je urađeno na zakonit način protiv... zajedničkom akcijom protiv agresora.

ADVOKAT KEHOE: Časni sude, nudimo na usvajanje u spis ovaj dokument koji nosi oznaku 1D33-0061.

TUŽILAC TIEGER: Nemamo prigovor, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare?

sekretar: Časni Sude, to će postati dokazni predmet Odbrane broj D403.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane broj D403 primljen je u spis.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine ambasadore, vi ste u to vreme verovali da je Hrvatska potencijalno kršila međunarodne granice, jer su vojnici Vojske Republike Srpske Krajine prelazili iz Hrvatske u Bosnu da se bore. Nije li tako?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Po međunarodnom pravu, država ima obavezu da spreči da se njena teritorija koristi za napade na teritoriju druge države. Situacija je bila donekle komplikovanija s obzirom na prisustvo Ujedinjenih nacija, ali i pored toga, da, mislio sam da je Hrvatska morala da osigura da ne dođe ni do jednog napada iz Hrvatske na teritoriju Bosne i Hercegovine.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, ovaj sporazum, gospodine ambasadore, bio je jedan od ciljeva da se omogući generalu Gotovini i vojnicima Hrvatske vojske da

pokrenu ono što mi nazivamo *operacijom Leto 95.*, na Grahovo i druga područja, krećući se iz Livanjskog polja. Da li je to tačno?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Jedna od stvari koje su usledile iz sporazuma bila je ofanziva iz Livanjskog polja, da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A na osnovu vremena koje ste proveli tamo, da li su ti napadi bili uspešni u ublažavanju jednog dela pritiska na Bihać?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Oni su bili veoma značajni i imali su veoma pozitivan efekat na ublažavanje pritiska na Bihać.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dozvolite da idemo dalje. Znali ste da je ovaj sporazum, kao i aktivnosti generala Gotovine i Hrvatske vojske trebalo da budu osnov za konačno preuzimanje Krajine. Da li je to tačno?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Da. Znao sam da je to deo... vojnog plana koji bi podrazumevao preuzimanje Krajine. To nije automatski sledilo iz ofanzive iz Livanjskog polja - da će biti *Operacija Oluja*, ali ako je trebalo da bude *Operacija Oluja*, to bi... to... ova operacija bi se uklapala u to. Kao što sam juče svedočio i u drugim suđenjima, takođe sam bio svestan planiranja *Operacije Oluja* i verovatnoće da će doći do nje.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A takođe ste znali da borba koja će se potencijalno održati kroz preuzimanje Grahova, na primer, i onda... preuzimanje Knina, krajnji cilj će biti poraz Srba, a kad kažem "Srbi", mislim na zajednički napor Vojske Republike Srpske Krajine i Vojske Republike Srpske. Da li je to tačno?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Krajnji cilj Hrvatske svakako je bio da povрати Krajinu, i pretpostavljam da oslobodi Bihać opsade i... da će ta akcija dovesti do tog cilja, da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, kada smo govorili... oprostite. Dakle, kada govorimo o napredovanju u leto 1995. godine, kao i preuzimanju Krajine, takođe je željeni efekat za Hrvate bio da se poraze Ratko Mladić i Vojska Republike Srpske. Da li je to tačno?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Mi smo svakako želeli da se poraze Ratko Mladić i Vojska Republike Srpske.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U kom smislu?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Mi... mi... mislim, mi smo pozdravili... ili pozdravili, u smislu da nismo javno pozdravili, ali smo bili veoma srećni da vidimo ofanzivu u Livanjskom polju, jer je to bio poraz... to je bio neuspeh Mladića, i takođe je pomoglo da se Bihać oslobodi opsade.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U tom smislu, gospodine ambasadore, šta je bilo potrebno, na osnovu vašeg saznanja na području u to vreme, da se porazi general Mladić i njegova zajednička vojska... zajedničke oružane snage Vojske Republike Srpske Krajine i Vojske Republike Srpske, u tom trenutku?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Mislim da ću odgovarati na vaše pitanje u delovima.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Izvolite.

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Mislim da nije bilo potrebno veoma mnogo da se vojno porazi Vojska Republike Srpske Krajine, ali da se vojno porazi vojska bosanskih Srba, mislim da su postojala dva načina na koji je mogla da bude poražena. Prvo, NATO... potpuna intervencija NATO-a koju bi verovatno odobrio Savet bezbednosti UN-a, koja je navodno trebala da se desi, ali se nije desila, ili, alternativno, kombinovanim snagama bosanske Vlade i HVO-a, zajedno sa Republikom Hrvatskom, možda podržano od NATO snaga iz vazduha. A to je, u stvari, i bio način na koji je vojska bosanskih Srba poražena, i to je ono što je pripremio teren za Dejtonski mirovni sporazum.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I ovi zajednički napori o kojima ste govorili, koji su na kraju doveli do poraza Srba, vi sada znate, ambasadore, da je to predvodio general Gotovina?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Hajde da se sada vratimo odmah na vreme nakon Splitskog sporazuma. Pročitao sam vaš dnevnik, gospodine ambasadore, prilično je zgusnut. Ako mogu, ako možemo da pređemo – ne znam da li imate svoj dnevnik pred sobom – na 24. juli. Dozvolite mi samo da prođemo kroz neke citate od 24. i 25. jula. U svom dnevniku u unosu za 24. juli 1995. godine kažete: "Rat se čini neminovnim. Hrvati planiraju da krenu sutra u 4.00 sata na Bosansko Grahovo. Srbi imaju artiljeriju u Sektoru Jug i planiraju da se osvete granatiranjem hrvatskih gradova. Hrvatski plan bi potom bio da skrenu oštro levo kod Grahova i zatim u Knin", što se na kraju i dogodilo u *Operaciji Oluja*. Da li je to tačno, gospodine?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Tačno je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Idemo na 25. juli. Paragraf počinje rečima: "Dobio sam demarš". Dakle: "Dobio sam demarš o Bihaću. Naložio sam da se demarš dostavi najvišim zvaničnicima." I onda samo radi ekspeditivnosti, poslednja rečenica, dali ste ga ambasadoru Žužulu. "Žužul je shvatio značaj da ako se Hrvatska bude dobro ponašala, da neće biti kažnjena za vojnu akciju, ako će preko Krajine da sačuva Bihać." A sada 28. juli; dobili ste obaveštenje da kombinovane snage Hrvatske vojske i Hrvatskog vijeća obrane u međuvremenu treba da zauzmu Bosansko Grahovo i Glamoč, i kažete: "Kada sam se vratio u kancelariju, saznao sam da jesu. Takođe smo imali snažne indicije da Hrvati imaju nameru da preduzmu ofanzivu kako bi zauzeli celu Krajinu". Dakle, što se tiče ovog procesa koji se odvijao u nekoliko etapa, pratili ste ga dok se razvijao i razgovarali o njemu sa hrvatskim zvaničnicima, i svakako ste u slučaju pitanja koje se tiču Livanjskog polja dali odobrenje u ime Sjedinjenih Američkih Država.

TUŽILAC TIEGER: Izvinjavam se.

SUDIJA ORIE: Izvolite, gospodine Tieger?

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

TUŽILAC TIEGER: Tu je reč o više pitanja. Možda bi mogla da se razdvoje.

ADVOKAT KEHOE: Žao mi je ako sam...

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Izvinjavam se zbog višeslojnog pitanja, gospodine ambasadore. Na osnovu razmatranja ovog procesa, vi ste u ime Sjedinjenih Američkih Država razgovarali sa zvaničnicima Hrvatske i dali ste saglasnost za njihove aktivnosti kroz Livanjsko polje i zauzimanje Bosanskog Grahova u pokušajima da se poraze bosanski Srbi i Srbi iz Krajine, ali i da se ublaži pritisak na Bihać. Da li je to fer procena, gospodine?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Da bih na to delimično odgovorio, prvo, da, ja sam to pratio u ime Sjedinjenih Američkih Država. Drugo, Sjedinjene Američke Države nisu odobravale te operacije u smislu da su rekle Hrvatima da to urade, ali bilo je jasno da mi ne ulažemo prigovor, i u tom kontekstu, činjenica da mi nismo prigovarali, to je bilo veoma značajno, jer smo mi i druge zemlje prigovarali na svaku akciju koja bi vodila proširivanju rata... odnosno, koja bi verovatno proširila rat, uključujući i prigovaranje vojnoj akciji do koje je došlo 10. novembra 1994. godine, za vreme prethodne krize u Bihaću. Dakle, o tome se radi. Ali ne želim da ovaj Sud stekne utisak da su Sjedinjene Američke Države odobrile vojnu akciju. Mi jednostavno nismo prigovarali. Očigledno je ambasador Žužul to shvatio, i to je razlog zašto sam u dnevniku ukazao na to da je on shvatio da ako se Hrvatska bude dobro ponašala, neće biti kažnjena za vojnu akciju. To jest, neće biti nikakvih sankcija, ali to je izjava koja se razlikuje od izjave u kojoj bi se reklo da će biti eksplicitnog odobrenja.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine ambasadore, želeo bih da vam skrenem pažnju na audio snimak dela vašeg sastanka sa predsednikom Tuđmanom od 1. avgusta. Dok ovo koordiniramo, vratićemo se za trenutak, mislim da je pitanje koje ste prethodno dotakli bilo šta se dešavalo sa Ujedinjenim nacijama, dok ste bili prisutni na potpisivanju Splitskog sporazuma i dok su se snage udruživale da se bore protiv Srba, a da ste bili... saradnja sa Ujedinjenim nacijama, odnosno sa hijerarhijom unutar Ujedinjenih nacija vas je tokom tog perioda prilično izluđivala, zar ne? Dozvolite mi da vas uputim na konkretne redove u vašem dnevniku, možda je tako lakše, na 12. juni i na vaš ručak sa Akashijem i Janvieron. "Imali smo dugačku raspravu o ulozi Ujedinjenih nacija. Jasno je da ta dvojica nisu želeli da podnesu nikakvo poniženje. Oni su nepopustljivo bili protiv bilo kakve upotrebe sile." Zatim idemo na sledeći datum, na 14. juni: "Fred Eckhart je Akashiju pokazivao svoju lošu štampu." To je u prvom paragrafu, gospodine ambasadore. "On je konkretno bio fokusiran na Pomfretov deo, kada je rekao da su Ujedinjene nacije napustile svoju misiju. Mislio sam da je taj deo izgledao prilično tačno, kao što ni u Akashijevom slučaju nisu pomogli brojni citati iz Sarajeva, portparola Ivanka." Dozvolite mi da pogledamo ova dva Pomfretova članka, a onda ćemo se vratiti i postaviti vam pitanja u...

ADVOKAT KEHOE: Molim da se predoči dokument koji nosi oznaku 1D33-0076.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I, ponovo, gospodine ambasadore, to je članak Johna Pomfreta iz *Washington Posta* od 11. juna 1995. godine i neću čitati ceo članak, ali kao što možete da vidite, tu piše: "Misija Ujedinjenih nacija danas je najavila da neće sprovesti operaciju u Bosni, bez saglasnosti bosanskih Srba, dovodeći u sumnju svoju volju da zaštiti muslimanske enklave pod opsadom i da se zaustavi granatiranje Sarajeva." Ako pogledamo na dnu stranice tog članka, počevši od reči "Zapadni izvori", tu se kaže: "Zapadni izvori navode da nacrt rezolucije Saveta bezbednosti koji cirkuliše u Njujorku i koji je sastavljen u Francuskoj i Velikoj Britaniji naglašava da misija Ujedinjenih nacija u Bosni... " i idemo na sledeću stranicu, molim vas. Vrh stranice, molim vas: "...mora da uradi samo ono što Srbi žele i da mora da odustane od pretnji upotrebom sile da bi se zaštitili Muslimani." Još jedan članak, gospodine ambasadore. Imajte strpljenja sa mnom, a onda ću vam postaviti nekoliko pitanja u vezi sa ovim.

ADVOKAT KEHOE: Molim da se predoči dokument koji nosi oznaku 1D33-0078.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, da li mogu da pretpostavim da ćete se time baviti par minuta, pošto treba da napravimo pauzu posle toga?

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude. Samo ćemo da pogledamo te članke i onda možemo da napravimo pauzu, a pitanja ću da postavljam posle pauze. To je sasvim u redu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ostajemo kod gospodina Pomfreta, gospodine ambasadore. Ovo je jedan članak iz *Washington Posta*, dva dana kasnije; u suštini govori o istim pitanjima i molim vas, pogledajte na drugoj stranici. Ovo je citat iz drugog paragrafa, gospodine ambasadore: "Bosanski Srbi sada su povukli mnogo poteza" rekao je Alexander Ivanko, portparol Ujedinjenih nacija u Sarajevu. Na pitanje da li je bilo ... da li su povučeni neki potezi od strane Ujedinjenih nacija, rekao je: "Sada mi ne pada napamet nijedan". Kada se vratimo posle pauze, gospodine ambasadore, postavio bih vam nekoliko pitanja u vezi toga.

ADVOKAT KEHOE: Ali u ovom trenutku, časni Sude, ja bih ponudio u spis ona dva članka Johna Pomfreta: 1D33-0076 i 1D33-0078.

SUDIJA ORIE: Gospodine Tieger, vidim da nemate prigovor. Gospodine sekretare?

sekretar: Časni Sude sude, članak koji nosi oznaku 1D33-0076 postaće dokazni predmet Odbrane broj D404, a članak koji nosi oznaku 1D33-0078 postaće dokazni predmet Odbrane broj D405.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmeti Odbrane D404 i D405 primljeni su u spis. Sada ćemo imati pauzu. Ali pre nego što napravimo pauzu, želim da saopštim vrlo kratku odluku. To može biti urađeno na otvorenoj sednici. Gospodine Galbraith, ako želite da sačuvate deset sekundi možete da idete, ali inače radi se o štamparskoj grešci odluke Pretresnog veća o prijemu u spis izjava sedam svedoka na osnovu Pravila 92 quater izdate 16. juna 2008.

godine. Dakle, 16. juna 2008. godine Pretresno veće je izdalo odluku o prijemu izjave ovih sedam svedoka na osnovu Pravila 92 quater. Pretresno veće je primetilo da je stranica koja nosi broj 0307-0010 trebalo da bude uključena u rimski broj V u rasporedu. Odluka se ovim menja kako bi se uključila i ta stranica. Ovim se zaključuje odluka Pretresnog veća o tom pitanju. Sada ćemo imati pauzu i nastavićemo sa radom u 16.15 časova.

(pauza)

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, pre nego što nastavimo... gospodine Tieger, da li postoji nešto što ste želeli da kažete?

TUŽILAC TIEGER: Imam dve kratke stvari, časni Sude, ali mogu...

SUDIJA ORIE: Pa, ako... je oko unakrsnog ispitivanja, pa ako možda možete brzo to da pokrenete...

TUŽILAC TIEGER: Prvo, mi smo juče podneli preko Tužilaštva nekoliko dokumenata. Morao sam na brzinu da razgovaram sa sekretarom. Mi smo samo hteli da... mislili smo da možda oni treba da budu označeni unapred. Znam da je Odbrana tražila vremena za razmatranje tih dokumenata, ali u međuvremenu možda oni mogu biti označeni. I drugo, juče je predočen jedan dokument, karta, gde su označene granice prema *Memorandumu* [Srpske] Akademije nauka i umetnosti. Imao sam priliku da proverim taj dokument, i nisam mogao da pronađem referencu na osnovu koje smo, kako sam razumeo, mogli da dobijemo tu mapu, tako da bih bio zahvalan da nam naš uvaženi prijatelj u nekom trenutku ukaže na taj deo, te da možemo time da se pozabavimo izvan sudnice.

ADVOKAT KEHOE: Mogu li da dodam da je svedok rekao da on nije siguran, tako da nisam ponudio taj dokument... tu kartu za sada.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Časni Sude, znam da ste nas pitali da iznesemo mišljenje o dokumentima koji su ponuđeni preko Tužilaštva, želeo bih o tome vrlo kratko?

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Imao sam priliku da pogledam bar prvu trećinu njih, i za najveći deo mi nemamo nikakav prigovor. Ali, na prvi dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 3209 ulažemo prigovor, jer je to sastanak iz 1992. godine u vezi sa transferom stanovništva i razgovora između bosanskih Srba i bosanskih Hrvata, za koji verujemo da nije relevantan za ovaj slučaj. Hvala.

SUDIJA ORIE: Da. Hvala vam. Barem ste nam izneli vaš stav u odnosu na te dokumente. Što se tiče dokumenata koji se nude direktno od jedne od strana, pozivam

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

sekretara da dodeli brojeve za njih, tako da budu označeni za identifikaciju, a zatim će odluka uslediti kasnije. Ali, pored toga, gospodine Kehoe, Pretresno veće je pažljivo razmatralo tok vašeg unakrsnog ispitivanja do sada. Pretresno veće je primetilo kako se kontekst *Operacije Oluja* istražuje detaljno, uključujući i političke, strateške i taktičke aspekte događaja koji su doveli do *Operacije Oluja*. Pretresno veće ne ignoriše relevantnost i važnost konteksta, ali takođe smatra da ova relevantnost i važnost nije bez ograničenja. Odbrana gospodina Gotovina je najavila da će joj biti potrebno šest sati unakrsnog ispitivanja gospodina Galbraitha. Uzimajući u obzir kurs ispitivanja do sada, Pretresno veće smatra da bi bilo fer da se ograniči Odbrana gospodina Gotovine na isti broj sati koje je koristilo i Tužilaštvo. To bi bilo dva sata i 49 minuta. Pretresno veće je, međutim, odlučio da bi trebalo da odobri Odbrani gospodina Gotovine pet sati ukupno za unakrsno ispitivanje. Dalje, moli se Odbrana gospodina Gotovine da izbegava ponavljanje, da koristi svoje vreme na fokusiran način i da dođe do relevantne tačke direktno, ako je moguće, i da pronade pravu ravnotežu između konteksta *Operacije Oluja* i centralnih pitanja ovog predmeta, to jest, da li su zločini počinjeni i da se utvrdi da li optuženi snosi krivičnu odgovornost za takve zločine, ukoliko ih je bilo. Ova odluka isključivo se odnosi na vreme za unakrsno ispitivanje Odbrane gospodina Gotovine. Vreme koje su tražili drugi timovi Odbrane, u ovom trenutku se čini razumnim, ali Pretresno veće zadržava pravo da svoj konačan stav donese nakon što bude imalo priliku da vidi kako se unakrsno ispitivanje od strane drugih timova Odbrane razvija. Možete da nastavite.

ADVOKAT KEHOE: Hvala, časni Sude.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine ambasadore, želim da pokrenem jedno drugo pitanje pre nego što vam postavim neka pitanja o ovom delu.

ADVOKAT KEHOE: Molim da se predoči dokument koji nosi oznaku 1D33-0068. Ovo je citat iz knjige pod nazivom *Saučesništvo u zlu* [Adam Labore].

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine ambasadore, želim da pogledamo 4. stranicu od 128 stranici, koja je učitana. Gledam citat na dnu stranice, gospodine ambasadore, kao i na sledećoj stranici. Ako samo može da se pomeri malo naviše. Citat zapravo počinje: "Ujedinjene nacije su imale celu zbirku izveštaja o zločinima, i to je bio samo još jedan od njih", priseća se gospodin Galbraith', ali smo znali da se 7.000 ljudi vode kao nestali, i to je dokaz o tome šta im se desilo, što sam sumnjao od samog početka. Bio sam siguran da će to biti ignorisano od strane Ujedinjenih nacija. Po Akashijevim rečima, reakcija na ovako nešto je bila da su Ujedinjene nacije morale da budu oprezne, jer je to bila opasna stvar i mogla je da dovede do vojne akcije. Ujedinjene nacije uvek su tražile dokaze, a oni su imali strategiju kako da osiguraju da nema dokaza. Oni bi sedeli ništa ne čineći po tim izveštajima i tako bi obezbedili da informacija ne izađe na videlo, čak i kada je o tome pisala štampa, odnosno i to što su mediji pisali bilo bi doživljeno kao uvek ista, stara priča koja dolazi iz Bosne. Međutim, za mene, to je bilo upozorenje da se ovaj masakr ipak dogodio." Dakle, gospodine ambasadore, znam da je postojalo nekoliko koncepcija u raspravi o Srebrenici i Žepi još od juna meseca. Ali, ako

biste mogli da mi kažete, šta se dešavalo dok ste koordinirali vaš rad sa Ujedinjenim nacijama tokom juna i jula 1995. godine?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Pa, pitali ste ranije, onda kada ste... predstavili materijal. Pitali ste da li sam ja... da li sam imao nesuglasice sa Ujedinjenim nacijama, i nepotrebno je reći da sam imao velikih neslaganja sa Ujedinjenim nacijama i da sam bio veoma frustriran time kako su se držale, posebno u onim mesecima, a ja mislim... ovi komentari koje ste citirali iz mog dnevnika govore sami za sebe, tako da mislim da ne treba da se detaljnije razrađuje, osim ako vi to ne želite da uradim. Mislim da je potrebno da kažem nešto o ovom konkretnom citatu koji ste pročitali iz knjige Adama Laborea o tome šta se dogodilo. Ujedinjene nacije su... zato što je tako značajno i tako tipično za Ujedinjene nacije... imali ste masakr u Srebrenici, i posle... izvinjavam se, imali ste pad Srebrenice, a zatim su žene i deca odvedeni autobusima u Tuzlu, i u to vreme... ono na što se svet fokusirao bilo je bilo kršenja ljudskih prava žena i dece. I predstavnici Ujedinjenih nacija su tada njih ispitivali. A onda je došao taj čovek koji je preživeo masakr, i on je opisao kako je bio odveden... neću da ulazim u detalje, ali odveden je do masovne grobnice, gde je ustreljen. Metak mu je okrznuo glavu, uspeo je da se izvuče iz te grobnice i da pobegne kroz šumu. I ovo je bilo zapisano samo kao još jedan izveštaj koji je stigao u Zagreb, u sedište Ujedinjenih nacija, a jedan od zvaničnika Ujedinjenih nacija je bio veoma zabrinut da bi to ponovo moglo da završi u nekoj ladici i da... ali reakcija tamo je bila: treba nam više dokaza, tako da je ona to prenela meni i ja sam onda poslao poruku u kojoj je pisalo: "Ovo je ono što se dogodilo muškarcima i dečacima". Ali za mene je to jednostavno bio dokaz da se dogodio masakr i dokaz da su okolnosti koje su vladale bile takve da su i drugi ljudi bili u opasnosti, odnosno stanovništvo u Bihaću. Ovo je bilo 25. jula. I naravno, da, moglo bi se reći da sam bio frustriran tim neslaganjima sa Ujedinjenim nacijama.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Zatim, tu je stav Ujedinjenih nacija koji ste vi zabeležili u svom dnevniku, da su se Ujedinjene nacije oštro protivile upotrebi svake sile. Dakle, u ovom periodu, to je vaš zaključak, da Ujedinjene nacije jednostavno neće da koriste bilo kakvu silu da pomognu u rešavanju pitanja u bivšoj Jugoslaviji?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: To nije bio zadatak Ujedinjenih nacija, i mora se odati priznanje Ujedinjenim nacijama za humanitarne akcije, koje su pomogle da stotine hiljada ljudi ostane u životu, i da nije bilo Ujedinjenih nacija, Sarajevo, na primer, ne bi preživelo. Ali... nisu imali dovoljno ljudstva, sredstava, i imali ste mirovnjake u plavim šlemovima u sred ratne zone, tako da... i konačno nije bilo američkih trupa tamo, tako da je pitanje previše osetljivo za američkog ambasadora da o tome govori. Ipak, nisu bile uspešne u svojoj misiji da zaštite zaštićene zone i da ustanu protiv bosanskih Srba, i takođe bile su vrlo nevoljne da odobre NATO vazdušne udare, za šta je ovlašćen Savet bezbednosti, ali bilo je potrebno... pre nego što su mogli to da urade, dve instance su imale da daju odobrenje... Ujedinjene nacije su morale da odobre i NATO je morao da odobri, i to je bilo veoma teško... Ujedinjene nacije nisu bile voljne da daju odobrenje. Uvek se insistiralo na tome da su Ujedinjene nacije na neki način neutralne, ali, u stvari, to nije bila istina. Ujedinjene nacije nisu bile neutralne u ovom sukobu, jer su donele više rezolucija o bivšoj Jugoslaviji nego o bilo kom drugom konfliktu, i u svakoj od njih Srbija je identifikovana kao agresor.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li je to bio vaš zaključak u to vreme, gospodine ambasadore, da Ujedinjene nacije neće da koriste silu da spreči pad još jedne zaštićene zone Ujedinjenih nacija, kao što je to bio *Bihaćki džep*?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: To je ... da, to je bio moj zaključak - da trupe Ujedinjenih nacija neće da brane taj džep, jer na kraju krajeva, holandski vojnici nisu odbranili Srebrenicu, a snage u Bihaću bile su još manje sposobne. Takođe je bio moj zaključak, a to je mnogo važnije, da nisu želeli da ovlaste NATO da vazдушnim udarima pokušaju da sačuvaju Bihać.

ADVOKAT KEHOE: Sada bih želeo da ponudim u spis deo knjige, to je broj 1D33-0068.

TUŽILAC TIEGER: Nemamo prigovor, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare?

sekretar: Časni Sude, to će postati dokazni predmet Odbrane broj D406.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane broj D406 primljen je u spis.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine ambasadore, želim da sada pređemo na dane koji su prethodili *Operaciji Oluja*. Razgovarali smo o tome ranije. U svom dnevniku od 31. kažete da bi svaki pregovori sada ... da bi sada zapali u ćorsokak, da ne bi vodili ničemu. Ali bih želeo da prikazem jedan snimak vašeg sastanka sa predsednikom Tuđmanom.

ADVOKAT KEHOE: Molim da se predoči video snimak koji nosi oznaku 1D33-0439. Samo kao referencu...

SUDIJA ORIE: Gospodine Tieger.

ADVOKAT KEHOE: To je 1. avgust, na Brionima.

SUDIJA ORIE: Gospodine Tieger, izvolite.

TUŽILAC TIEGER: Samo vrlo brzo, časni Sude. Nisam siguran koliko traje ovaj snimak. Ono što sam imao priliku da pregledam bazira se na onome što je obelodanjeno, a to je izgleda jedan kraći isečak, tako da to ostavljam svedoku, razume se, koji može to pitanje da stavi u kontekst, ali mnogi delovi su mali fragmenti, očigledno dužeg sastanaka, tako da imam dve stvari: možda je potrebno da svedok pogleda ceo transkript ili snimak sastanka, a drugo, mi bismo trebali da dobijemo ceo transkript ili snimak tog sastanka.

ADVOKAT KEHOE: Mi smo, u stvari, dali celu kasetu Tužilaštvu. Nećemo puštati svaki deo sa ove kasete zbog vremena. Pustićemo oko tri minuta.

SUDIJA ORIE: Da li ćete ponuditi u spis ceo snimak?

ADVOKAT KEHOE: Ponudiću samo delove koje ćemo puštati, časni Sude. A dao sam celu kasetu sa sastanka Tužilaštvu.

SUDIJA ORIE: U redu. Pretresno veće će to čuti i onda ćemo odlučiti da li je potreban širi kontekst.

ADVOKAT KEHOE: U redu, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite. Gospodine Tieger, ako vi imate neke sugestije o tome šta bi trebalo dodati da bi se stvorio pravi kontekst, slobodno iznesite, naravno.

(audio snimak)

Ambasador Galbraith: Vojna intervencija u Livanjskom polju je, u stvari, imala željeni efekat. Ona je umanjila napad na Bihaćki džep i obezbedila novi pritisak na Srbe. Ali kao što znate, mi smo i dalje veoma zabrinuti zbog opasnosti da se nastavi ofanziva vaših snaga jer ona može dovesti do opasne eskalacije konflikta, a iskreno, to znači da se akcije u Hrvatskoj nastavljaju, i to preko linije prekida vatre. Mislim da ovo nije usmereno na ofanzivu u Livanjskom polju. Mi smo zabrinuti da postoji realna opasnost od srpske preterane reakcije, kao i da postoji opasnost da se spoje hrvatski i bosanski Srbi, zajedno sa Saveznom Republikom Jugoslavijom u još jednu tvrđu alijansu. Žužul je minimizirao šanse za direktnu intervenciju Jugoslavije, ali mislimo da je opasnost veća nego što on kaže, pa je naš savet da budu oprezni i da izbegavaju nepotrebnu eskalaciju neprijateljstva, kao i da se istraži da li događaji u poslednjih nekoliko dana vode ka rešenjima za pregovore. Danas, međutim, vidimo mali znak da Srbi povlače svoju opsadu Bihaća, mali znak da su poštovali prethodne sporazume, koji su se ticali otvaranja naftovoda, mali znak da su angažovani na pitanjima koja ste pokrenuli, otvaranje železničke veze ili početak političkih pregovora na vrhu; i mali znak da su spremni da dozvole UNCRO-u da ostvari svoj puni mandat. A ako je tako, mi nismo optimisti u pogledu pregovora o političkom rešenju. Ipak, apelujemo na vas da ostavite otvorena vrata za razgovore. Srbima i njihovim liderima treba vremena da se suoče sa novim realnostima. I u tom smislu, u zavisnosti od toga šta ćete mi vi reći o svojim planovima i kako se osećate zbog toga, Babić mi je poslao poruku preko Akashija da bi voleo da me vidi u Beogradu, u četvrtak ili petak, a to bi sve... bez obzira da li ću ja to da uradim ili ne, to bi zavisilo u dobroj meri kakvi su vaši stavovi i takođe - šta ćete mi reći o tome šta planirate da uradite.

(kraj audio snimka)

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ambasadore, to je samo jedan deo razgovora. Kasnije ćemo stići do drugih delova... ali tu se tačno kaže kakav je stav Sjedinjenih Američkih Država o tome da li su krajiški Srbi spremni na pregovore ili ne. Da li je to tačno?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Mislim ... traka govori sama za sebe. I ... Želim da bude jasno, međutim, ono što se ovde govorilo, a to je jedan demarš iz Vašingtona ... to je postojalo i u pisanoj formi, i ja sam govorio o tom demaršu, onda sam ga uručio Tuđmanu, ali ne odražava nužno moje lične stavove. To se razlikuje od onoga što sam napisao prethodnog dana u mom dnevniku, a to jeste moje lično mišljenje kada sam govorio o odugovlačenju pregovora. To je bilo pravilo u Bosni.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U redu.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, sada ćemo da emitujemo sledeći deo ove kasete, koja nosi broj 1D33-0080.

(audio snimak)

Ambasador Galbraith: Želim samo da ponovim nekoliko stvari koje sam već rekao ranije. Znam da mnoge od njih odražavaju vašu politiku, ali ja ne bih vršio svoju dužnost ako ih ne ponovim. Prvo, da bude jasno, znate da vam mi ne savetujemo vojnu akciju, i da nismo vam u bilo kom smislu dali zeleno svetlo, kao što neki ljudi kažu u štampi. Drugo ...

Predsednik Tuđman: Mi nismo rekli ...

Ambasador Galbraith: Da, znam. Ne, znam da niste. Znam da niste, ali znate, to je oko ... ali samo želim da to bude jasno. Drugo, ja znam da vama ne trebaju naši saveti u vezi sa opasnošću. Vi ste doneli svoje odluke, ali ako stvari ne izađu na način na koji se vi nadate, ne možete očekivati da ćemo doći da vam pružimo pomoć. Mislim da to razumete. Treće, tretman srpskog stanovništva u bilo kojoj oblasti koju zauzmete izuzetno je važan, iskreno, iako u Zapadnoj Slavoniji nije bio savršen. Došlo je do problema. I ...

Predsednik Tuđman: Ali manjih problema.

Ambasador Galbraith: Dobro ophođenje prema stanovništvu, naročito u uslovima sukoba, donelo bi vam veliko poštovanje, i mislim da je to glavni faktor u međunarodnom prihvatanju, odnosno, zbog čega nije bilo većih međunarodnih reakcija. Vi ćete ... pod ovim okolnostima, u svim izjavama koje ćemo davati uvek ćemo naglašavati probleme, jer je nemoguće znati da nije bilo problema, i naša pažnja uvek će biti usmerena na

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

probleme, ali ... primetili smo koliko je ovo bolje od nekih drugih stvari, kao što je, recimo, Medak, i samo želimo da snažno naglasimo koliko je ovo važno, da ... da se vojnici ponašaju korektno ako bilo šta preduzimaju. Takođe je očigledno, znam da i vi tako mislite, da vojnici koji dobro postupaju sa civilima, takođe su bolji i u borbi. Mislim, oni su ... odnosno, pretpostavljam kada su se borili ... dakle, borili ste se sa silovateljima, ubicama i mučiteljima u Bosni, oni se ne bore baš najbolje. Oni su prilično dobri kada su u pitanju četrnaestogodišnje devojčice, ali ne i kada je u pitanju profesionalna vojska. I konačno, to je od najvećeg značaja - da se sve operacije sprovode tako da ne bude žrtava među pripadnicima Ujedinjenih nacija. Mi znamo da su Ujedinjene nacije ... da su Srbi postavili tenkove pored nekih posmatračkih mesta Ujedinjenih nacija. Čak i ako iz tih tenkova budu otvarali vatru na vas, izuzetno je važno da ne uzvraćate vatru. To će biti teško ... jer to uključuje i naše saveznike i to je apsolutno presudna tačka.

Predsednik Tuđman: U tom slučaju, u tom slučaju, naše jedinice neće otvarati vatru na takve osmatračnice u tom trenutku, ali ... (nerazumljivo)

Ambasador Galbraith: Ne, ja znam da ste već razmotrili ove stvari. Ali dozvolite mi da ponovo naglasim da vam mi energično savetujemo da to ne činite, a vi ste videli iz tri demarša koja sam vam predočio koji je naš ukupni stav.

Predsednik Tuđman: Da, znam. Sasvim razumem.

Ambasador Galbraith: Znam ...

(kraj audio snimka)

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, gospodine ambasadore, porazgovarajmo malo o tome. Vi govorite o razlici između onoga što se dogodilo u *Operaciji Bljesak* i u *Operaciji Medački džep*. Mislim, ako sam dobro shvatio da ste govorili o tome da je ono što se dogodilo u Zapadnoj Slavoniji zaslužilo veliko priznanje međunarodne zajednice, ili nešto u tom stilu. Šta se tačno tamo dogodilo, gospodine?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: U Zapadnoj Slavoniji jedan deo stanovništva je ostao i bio je zaštićen. Mi smo saradivali sa Hrvatskom i pokušali da ubedimo te ljude da imaju budućnost u Hrvatskoj posle *Operacija Bljesak*. Isto tako bilo je nekih aspekata operacija u Zapadnoj Slavoniji u kojima je došlo do kršenja ljudskih prava. Mislim da smo za neke postali svesni, odnosno, više smo se fokusirali na njih posle ovog razgovora, a možda sam malo i preterao kada sam rekao da su zaradili veliko priznanje međunarodne zajednice za ono što ... kako je istočna ... kako su se problemi rešavali u Zapadnoj Slavoniji. Barem osećam, slušajući ovo 13 godina kasnije, da sam preterao. Bez obzira na to, u Zapadnoj Slavoniji je ostalo oko 3.000 stanovnika. Oni su ostali u svojim domovima. Niste imali spaljivanje i pljačkanje kao što se kasnije desilo u Krajini, i to je stvarno ... moja poenta je bila da se postigne da Hrvatska poštuje prava civila, to sam rekao jasno Tuđmanu i u drugim susretima, u hotelu *Villa Weiss*, gde je imao sastanke ...

i pretpostavljam gde je boravio, kao i na Brionima. Tako da bih ... nisu svi razgovori s njim održavani na zvaničnim sednicama koje bi bile snimane. Ja bih takođe iznosio ove tačke posebno tokom tog putovanja.

ADVOKAT KEHOE: Pogledajmo sada jedan drugi dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 3132.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Taj dokument je samo jedan dan kasnije ... on nije u vašoj knjizi, gospodine ambasadore.

ADVOKAT KEHOE: Molim da se prikaže na ekranu. Ovo je jedan dan nakon sastanka.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ovo je sastanak, gospodine ambasadore, u Ministarstvu odbrane. Molim vas, pogledajmo treću stranicu tog dokumenta. Mislim, samo ako bismo ... da, to je. Pogledajmo to nakratko. Ovom sastanku je predsedavao ministar Šušak, bili su prisutni mnogi državni funkcioneri i drugi pripadnici Ministarstva odbrane i, naravno, vidimo, pod brojem 25 nalazi se general Gotovina. A ako pogledamo treću stranicu ovog dokumenta, videćemo da negde po sredini ministar Šušak govori, gospodine ambasadore: "Vojna policija mora biti energičnija u svojim akcijama da spreči sva krivična dela. ZP komandanti..." vojni komandanti zbornih područja " ...moraju biti oni koji drugim komandantima prenose zabranu bilo kakvog nekontrolisanog ponašanja, paljenja, pljačkanja, i tako dalje. Moramo sprečiti da se heroji domovine izvode pred sud. PD...", radnici zaduženi za ideološki i politički rad "...moraju da obavljaju posao na odgovarajući način, dajući kratka uputstva pripadnicima Hrvatske vojske. Zapad je dao delimičan blagoslov, ali ništa ne sme da se desi UNPROFOR-u." Hteo bih da porazgovaram sa vama u vezi sa jednim drugim dokumentom koji je već primljen u spis, to je dokazni predmet Odbrane broj D201. Ovo je ... deo opšteg naređenja za napad generala Gotovine.

ADVOKAT KEHOE: Ako možemo pogledamo drugu tačku, 6 ... izvinjavam se, sledeću stranicu, to je 6. stranica ... Ne, molim 2. stranicu, tačku 6, oprostite. Ako možemo malo da uvećamo tačke 6 i 8.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Kao što sam napomenuo, ovo je dokument koji je takođe nastao dan nakon sastanka sa predsednikom, gospodine ambasadore. Ovo je takođe od 2. avgusta. I u naređenju piše: "Upoznati jedinice sa potrebom da se eliminišu sve negativne pojave koje će se dogoditi u toku borbenih operacija, sa naglaskom na sprečavanje paljenja i uništavanja većih naseljenih mesta i gradova." Tačka 8: "Izveštavanje pripadnika jedinica o postupanju prema civilima i ratnim zarobljenicima u skladu sa Ženevskim konvencijama." Imajući u vidu ova dva dokumenta, gospodine ambasadore, pitam vas, da li bi ovo bila vrsta reakcije koju biste vi očekivali od hrvatskih vlasti na onaj demarš koji ste prezentovali ili zahteve koje ste izložili predsedniku Tuđmanu 1. avgusta, dakle da se izdaju ovakva naređenja?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Da. Nažalost, šteta što se nije tako i dogodilo.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ali to je ono što ste vi... to je vrsta naređenja koju ste očekivali da na niže nivoe prenese neko kao što je general Gotovina pre nego što se bilo šta preduzme?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Da, da.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, u ovom trenutku ćemo ponuditi kao dokaz ... Izvinjavam se, mi ćemo, takođe, ponuditi audio snimke koji nose oznake: 1D33-0439, 1D33-0080, kao i dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 3135.

SUDIJA ORIE: Gospodine Tieger, to je prvi audio snimak.

ADVOKAT KEHOE: Dokument 3132, oprostite.

TUŽILAC TIEGER: Nemamo prigovora na audio snimke, časni Sude, s tim da bismo se ogradili jer bi mogli da se pojave dodatni delovi audio snimka koji bi takođe bili ponuđeni u spis ... Sigurno nemamo prigovor na taj izvod. I nemamo prigovor na drugi dokument.

SUDIJA ORIE: U redu. Transkripti su učitani u sistem elektronske sudnice?

ADVOKAT KEHOE: Jesu.

SUDIJA ORIE: Da, ja sam slušao, nisam čitao...

ADVOKAT KEHOE: Da, učitani su, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Znači, transkripti su tamo. Gospodine sekretare, koji broj će biti za prvi audio snimak ... ili biste želeli da budu zajedno, gospodine Kehoe?

ADVOKAT KEHOE: Mislim da bi bilo jednostavnije da budu zajedno.

SUDIJA ORIE: U redu. Gospodine sekretare, broj za dva audio snimka biće?

ADVOKAT KEHOE: Odvojeno. Povlačim ono što sam rekao, časni Sude. Mislim da bi bilo mnogo bolje ako budu odvojeni.

sekretar: Časni Sude, dokument koji nosi oznaku 1D33-0439 postaće dokazni predmet Odbrane broj D407.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane broj D407 primljen je u spis.

sekretar: Časni Sude, dokument koji nosi oznaku 1D33-0080 postaće dokazni predmet Odbrane broj D408.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane broj D408 primljen je u spis.

sekretar: I dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 03123 postaće dokazni predmet Odbrane broj D409.

SUDIJA ORIE: Ne, broj koji ste upravo pročitali nije onaj isti broj koji je naveo gospodin Kehoe, osim ako nema nekih problema sa transkriptom.

ADVOKAT KEHOE: Ja sam pogrešio. Pomenuo sam broj koji je netačan. Mislim da je to dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 3132.

SUDIJA ORIE: 3132 bio je ... da, vi ste to ispravili. Da. Prevideo sam to. Dakle, da li ima prigovora na dokazni predmet Odbrane broj D409, gospodine Tieger?

TUŽILAC TIEGER: Nema, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane broj D409 primljen je u spis. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, u drugim kontekstima, sada se, zapravo, pozivam na transkript iz Predmeta Milošević na stranici 23 ... oprostite, na stranici 23.169. Pomenuli ste da je ... u redovima od 18 do 20 razgovarano o organizacija poznatoj kao *MPRI* [Military Professional Resources Inc]. Znam da ste upoznati sa tim. *MPRI* je organizacija koji je došla da obučava hrvatske oružane snage. Da li je to tačno?
SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: *MPRI* je pružala pomoć i određenu vrstu obuke za hrvatske oružane snage. Nije pružala vojnu obuku u smislu - ili borbene obuke. Drugim rečima, ona je radila u skladu sa embargom na oružje.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A da li je deo tog treninga kao što ste spomenuli u *Predmetu Milošević* obuka o ljudskim pravima?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Da, jeste.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Krenimo malo dalje, takođe ste pominjali u razgovorima sa predsednikom Tuđmanom da je pored zaštite civila postojao i zahtev da se ništa ne dogodi osoblju Ujedinjenih nacija?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Da, to je bilo veoma važno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A u skladu sa tim, ništa se nije desilo. Bilo je nekih događaja ... nesreća, ali nije bilo napada na pojedinačne oblasti ili entitete pod upravom Ujedinjenih nacija. Da li je to tačno?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Ne. Jedan danski narednik je ubijen oko Petrinje, možda su to učinili Srbi. Sada se ne sećam detalja.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: E, sad...

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, vi – da li možete da nam kažete, jer očigledno svako razume, ali ta organizacija MPRI, odakle je došla?

ADVOKAT KEHOE: To je... u redu, možda možemo samo...

SUDIJA ORIE: Da, da. Možete da pitate svedoka, ali Pretresnom veću je potpuno nejasno odakle dolazi ta organizacija.

ADVOKAT KEHOE: U redu, časni Sude.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine ambasadore, možete li samo da nam objasnite...

SUDIJA ORIE: Pa, ne... ako možete da nam kažete iz koje zemlje su došli, ko ih je poslao, to je dovoljno dobar odgovor.

SVEDOK GALBRAITH: Mislim da treba malo više objasniti. To je američka privatna organizacija sastavljena od bivših oficira Sjedinjenih Američkih Država i drugih ljudi, koja pruža obuku na osnovu ugovora vojnicima neke treće zemlje, a to bi ... da bi se to uradilo, morala je da se dobije dozvola Stejt departmenta, ali to je bio privatni ugovor između Hrvatske i ove organizacije, privatne organizacije sa sedištem u, mislim, Aleksandriji, u Virdžiniji.

SUDIJA ORIE: U redu. Hvala. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, gospodine ambasadore, vi ste izneli ove zahteve, a bilo je nekih razgovora o tome da li je bilo ili nije dato zeleno svetlo, ili crveno svetlo, ili žuto svetlo. Činjenica je, baren kada je u pitanju Vlada Sjedinjenih Američkih Država, da nije bilo nikakvog svetla, da li je to tačno, da se napadne ili da se zaustavi napad na Krajinu? Da li je to tačno?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Mislim da je Pretresno veće upravo čulo ono što sam rekao predsedniku ... ili barem jednu od stvari ... principijelnu tačku koju sam rekao predsedniku Tuđmanu o uputstvima o tome, tako da nisam siguran da ... kada se spominju svetla, da li je to sve stvarno od pomoći. Mi sigurno nismo rekli: nemojte to učiniti, ali nismo ni rekli: uradite to.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dozvolite mi da vam skrenem pažnju nakratko na dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 5230, koji je vaš intervju sa gospodinom Engelom i gospodinom Goldmanom.

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Oh.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I na stranicu broj 8. Na dnu te stranice vama je postavljeno pitanje: "Da li biste smatrali žuto svetlo presedanom?" I ova druga osoba, gospodin Engel, kaže: "Mali presedan." A vi kažete: "Oh, nije bilo svetla, ali nije bilo svetlo, ali ... to što nema svetla je bilo shvaćeno kao zeleno svetlo."

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Pa, Hrvati su krenuli napred, i oni su razumeli da nismo rekli ne.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I da li oni shvatili na osnovu vaših razgovora da i ukoliko krenu napred da ne bi bilo sankcija dok se budu ponašali u skladu sa zahtevima koje ste naveli u svom razgovoru sa predsednikom Tuđmanom 1. avgusta?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Da, siguran sam da su to tako shvatili, i da to je nešto što smo i hteli da oni tako shvate.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, u ovom trenutku želimo da ponudimo u spis dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 5230.

SUDIJA ORIE: Gospodine Tieger.

TUŽILAC TIEGER: Nemamo prigovor, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Nudite ceo dokument?

ADVOKAT KEHOE: To je jedan intervju, časni Sude. Ceo dokument je sa spiska po Pravilu 65ter. Stavlja stvari u kontekst. Ima nekoliko stranica. Mislim da bi bilo teško da ... Mislim da je to dokument od samo 14 stranica sve zajedno sa naslovnom stranicom.

SUDIJA ORIE: U redu. Da li znamo ko su gospodin Engel i gospodin Goldman?

ADVOKAT KEHOE: Mogu da pitam. Postaviću pitanje.

SUDIJA ORIE: Jer mi imamo intervju. Ne znamo da li je to intervju za štampu ili nešto drugo. Meni ne bi smetalo ako obe strane znaju ko su gospodin Engel i gospodin Goldman. Nisam toliki formalista da zahtevam da to čujemo od gospodina Galbraitha. Siguran sam da će on skočiti na noge ako date pogrešnu informaciju, pa ako samo možete da mi kažete.

ADVOKAT KEHOE: Ja ću vam reći, časni Sude. Oni su bili zaposlenici Ujedinjenih nacija koji su ... oni nisu bili ...

SVEDOK GALBRAITH: Oni su bili ...

ADVOKAT KEHOE: Iz Ministarstva inostranih poslova.

SVEDOK GALBRAITH: Da, iz Ministarstva inostranih poslova.

SUDIJA ORIE: Da. Ipak se zalećete.

ADVOKAT KEHOE: Zaposlenici u Ministarstvu inostranih poslova. Izvinjavam se.

SVEDOK GALBRAITH: Da. Oni su ... bio je ugovoren projekat da se napiše istorija događaja koji su doveli Dejtonskog sporazuma koji je ... to su zapravo u početku bili sortirani istorijski podaci i oni su sprovodili intervju. Oni su možda imali ugovor sa Ministarstvom inostranih poslova, tako da možda nisu bili zaposleni u Ministarstvu inostranih poslova. Ne sećam se sada.

SUDIJA ORIE: Sada mi je jasno. Molim vas, nastavite. U isto vreme, naravno, želite da čujete odluku. Nema prigovora Tužilaštva. Gospodine sekretare, koji će to biti broj ...

sekretar: Časni Sude, to će postati dokazni predmet Odbrane broj D410.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane broj D410 primljen je u spis.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Idemo dalje, gospodine ambasadore. Vi ste znali da će posle vašeg razgovora sa predsednikom Tuđmanom 3. avgusta Hrvatska vojska krenuti sa napadom, zar ne?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Da. Da, jesam.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Takođe ste pomenuli u 30. paragrafu svoje izjave, kada govorite o predsedniku Tuđmanu, da je on uglavnom bio oprezan u upotrebi sile. I, opet, u 63. paragrafu. Kažete u sredini tog 63. paragrafa, kada govorite o svom razgovoru sa predsednikom Tuđmanom nakon razgovora sa Babićem: "Tuđman je bio oprezan i prezao je od upotrebe sile, a takav stav se donekle ogleda u činjenici da je Tuđman posvetio vreme pre *Operacije Oluja* da se sastane sa mnom, a zatim se sastao sa svojim savetnicima kako bi zajednički razmotrili odluku o ratu. Činjenica da su me ipak poslušali odražava njihovu inherentnu opreznost." Recite mi nešto o tom oprezu, gospodine ambasadore, u ovom konkretnom slučaju?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Pa, Tuđman je proživeo Drugi svetski rat, tako da je on znao šta je rat i kako to izgleda. Bio je neko ko je imao na srcu interes Hrvatske kako je on to shvatao, i u tom smislu sam ga razlikovao od Miloševića, koji je, mislim, imao svoj lični interes u srcu, tako da je odluka da se krene u rat bila nešto što bi on i drugi ljudi u njegovoj Vladi pažljivo odvagali. Ja mislim da nije bilo ... ili barem nije bilo mnogo ljudi među višim liderima koji su se lako hvatali za oružje. Rekao sam za Tuđmana da je bio oprezan, jer se veoma sličan set pitanja pojavio u novembru 1994. godine, kada su me Granić i Šušak pitali kakav bi bio stav Sjedinjenih Američkih država ukoliko bi Hrvatska pokrenula vojnu akciju kroz Krajinu da bi prekinula opsadu Bihaća koja je već neko vreme trajala. Ja sam dobio instrukcije da kažem da smo ... mi ... da se mi tome snažno protivimo. I kada sam preneo taj odgovor, Tuđman je rekao: "Dobro, slažem se sa vama" i to u prisustvu Granića i Šuška, tako da mislim da je to odražavalo njegov oprez. Međutim, za ono sve što se događalo u *Operaciji Oluja*, on je želeo da bude siguran da Hrvatska neće završiti izolovana od međunarodne zajednice, da Savet bezbednosti neće osuditi Hrvatsku, da Savet bezbednosti neće nametnuti sankcije. Kao i svaki drugi dobar strateg, iskreno govoreći, hteo je da razmotri sve posledice onoga što namerava da uradi i na svaki način da smanji rizik.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Znam da ... Izvinjavam se. Znam da niste znali o tim ... Oprostite. Znam da ste videli neke od tih dokumenata Ministarstva odbrane od 2. avgusta, kao i dokumente generala Gotovine ... Izvinite, naređenja od tog istog datuma. Ali da li i to odražava taj oprez, taj pokušaj da obezbedi da se naređenja proslede na niže nivoe kako bi ljudi pazili na to i vodili računa o osoblju Ujedinjenih nacija?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Da, ja mislim da da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da porazgovaramo o samom napadu. Skrenuo bih vam pažnju na 59. paragraf vaše izjave, gospodine. Vi u prvom redu kažete: "Moj utisak je bio da se u početnoj faza relativno poštovalo međunarodno pravo, što se videlo u privođenju ljudi u logore, gde, koliko sam shvatio, nisu bili zlostavljani. Srbi su bili zatočeni" ... izvinite "Srbi zatvoreni u logoru kritikovali su granatiranje kom su bili izloženi, ali to je isto tako pokazatelj da su mogli slobodno da govore. Sistematsko uništavanje srpskih domova i ubijanje zaostalih lica i tako dalje, intenzivirali su se vremenom u nedeljama nakon *Operacije Oluje*." U 43. paragrafu govorite o stvarnim ... neću čitati ceo taj deo, ali govorite da granatiranje Knina nije neselektivno. Na osnovu razgovora sa svojim atašeima, zabeležili ste da je to u skladu sa vašim očekivanjima. Tako da je vaš zaključak da je sam napad u *Operaciji Oluja* u ovih prvih nekoliko dana bio u skladu sa međunarodnim humanitarnim pravom. Da li je to tačno?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Mislim da nije bilo velikih kršenja međunarodnog humanitarnog prava u tih prvih nekoliko dana.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A to je operacija koja je sprovedena pod komandom generala Gotovine. Vi to sada znate?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Dozvolite mi da se zadržim kod ove izjave. U ovom trenutku, a prošlo je mnogo godina, ja ne bih želeo da budem u poziciji da imputiram neko znanje koje sam tada verovatno imao u vezi s tim ko je komandovao kojom operacijom. Uglavnom sam imao kontakte sa predsednikom Tuđmanom i ministrom odbrane Šuškom, pa ne želim da... ne želim da konkretno govorim o tome šta je general Gotovina radio u određeno vreme.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Razumem. Zadržimo se ... odnosno, pređimo na 44. paragraf gde govorite o vašim ... o zapažanjima pukovnika Lesliea. Vi kažete: "Shvatam da je pukovnik Leslie iz UNCRO-a izneo zapažanja koja su u suprotnosti sa ovom gledištem, ali ja bi želeo da izrazim skepticizam o nekim primedbama. Pokušao sam ... takođe se sećam da sam pokušao da upozorim pukovnika Lesliea da je operacija na pomolu ali da su moja upozorenja ignorisana." Recite mi nešto o toj vašoj sumnjičavosti, gospodine?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Pa, koliko se ja sećam, Ujedinjene nacije ... a mislim da se to značajno oslanjalo na ono što je pukovnik Leslie tvrdio - da je došlo do neselektivnog granatiranja Knina. Ali osoblje Ujedinjenih nacija, uključujući i pukovnika Lesliea bili su, zapravo, dole u sedištu Ujedinjenih nacija. Zbog naše bliske veze sa hrvatskom Vladom, imali smo pristup Kninu odmah ... i Krajini neposredno nakon *Operacije Oluja* što Ujedinjene nacije nisu imale, i tako da sam lično otputovao u Krajinu, i ljudi iz ambasade su takođe tamo otputovali, uključujući i našeg atašea

odbrane, kao i ljudi iz kancelarije atašea, kao i iz kancelarije za politička pitanja ... oficir Tim Knight ... DART tim je bio tamo, tako da smo imali ljude iz vojnog, političkog i humanitarnog odeljenja. Ja samo pokušavam da sve obuhvatim, tako da mogu da vam dam zaključak.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Znam da se radi o skraćenici, ali šta je DART?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Oh, izvinjavam se. [Disaster Assistance Relief Team-DART]. To je bila glavna humanitarna akcija u bivšoj Jugoslaviji koja je pokrenuta iz ambasade. U svakom slučaju, tako da smo imali ... imali smo ljude tamo. Mislim da je to bilo 7. i 9. avgusta i oni su gledali ono što se dogodilo u Kninu, i svi su me izvestili da ... da ... da šteta od granatiranja nije velika, u stvari, da ... da su, objekti uglavnom neoštećeni i da su prozori popucali, takve stvari su se događale, ali nije bilo ... nije bilo neke vrste sistematskog nastojanja da se uništi Knin. I ja bih napravio razliku između granatiranja Knina od drugih vrsta granatiranja koji su se dogodili u ratu, na primer, granatiranje Vukovara, granatiranje Sarajeva, što se nije događalo u okviru vojne operacije zauzimanja određenog cilja, nego se radilo o granatiranju sa udaljenosti u cilju uništavanja mestu, a u slučaju Vukovara, radilo se o uništavanju grada pre nego što je zauzet. To nije bilo takvo granatiranje, i to nije bio ništa slično ... nije bilo granatiranje koje je nanelo štetu koja je naneta, na primer, Dubrovniku, koje se, takođe, dogodilo u veoma kratkom vremenskom periodu, tokom nekoliko dana 1991. godine. I ja sam bio očevidac, jer sam došao tamo oko deset dana kasnije. Dakle, na osnovu toga ... na osnovu onoga što su videli ljudi iz ambasade ... radilo se o opažanjima ove tri različite ekipe službenika ambasade sa tri različite funkcije, uključujući i vojnog eksperta, koji su vrlo dobro znali šta se događalo u ... u ratu koji su pratili nekoliko godina, dakle, njihova stručnost, kao i moja lična zapažanja, jednako i kada sam otišao u Knin mnogo kasnije, naveli su me da budem skeptičan prema ovakvoj tvrdnji o masovnom granatiranju, kako sam ja shvatio da je govorio pukovnik Leslie posle *Operacije Oluja*.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, telegram koji ste bili spomenuli, ja bih to stavio u kontekst.

ADVOKAT KEHOE: A ako može da se predoči dokazni predmet Odbrane broj D66.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Verovatno je prošlo dosta vremena od kada ste videli ovaj dokument, gospodine ambasadore, ali to je telegram od 14. avgusta. U prvom paragrafu se kaže: "Niko od Srba koji su sa nama razgovarali nije se žalio na maltretiranje od strane hrvatskih vlasti, a Vlada Hrvatske, odnosno civilne vlasti su se u velikoj meri potrudile da javno pokažu svoju posvećenost zaštiti Srba i srpske imovine". Sledeće što se kaže na dnu te stranice odnosi se na centar Knina: "Iako je Knin navodno teško granatiran u ranim jutarnjim časovima sukoba, samo nekoliko objekata u centru grada i stambenim naseljima pokazuje znake oštećenja od granata". Vi govorite o ... idemo dve stranice dalje, molim vas, dakle kažete: "Uslovi u logoru pod kontrolom Vlade Republike Hrvatske su se poboljšali, gde je oko 250 Srba živelo u školskoj gimnastičkoj sali. Svi su imali krov nad glavom, a većina je imala dušeke. Zvaničnici Vlade Republike Hrvatske

su im obezbediti tri obroka dnevno i dovoljno vode iz cisterne". Ovo su informacije koje ste dobili od svojih predstavnika na terenu. Da li je to tačno?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Da. Ovo je jedan od tri tima koji su otišli tamo, a zapravo postoje tri telegrama koja su izveštavala o tome. Jedan telegram je iz odeljenja odbrane, jedan iz DART tima, i jedan iz političkog tima, i svi oni kada je reč o granatiranju, došli su do istog zaključka kao i u odnosu na mnoga druga zapažanja.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ako bismo mogli da se vratimo, gospodine ambasadore, na dokazni predmet Tužilaštva broj P451 koji govori o vašem ... reč je o konferenciji za novinare koju ste vi vodili sa sekretarom Shattuckom, 30. septembra, 1995. godine. Mislim da je to u vašem registratoru, gospodine ambasadore. Da li vidite to, gospodine? Na vrhu je broj. To je dokazni predmet broj 244. A odlomak ima na vrhu oznaku ERN 0606-9773. To je konferencija za novinare koju ste održali 30. septembra.

ADVOKAT KEHOE: Izvinjavam se. Dokument ima oznaku ERN 0606-9735. Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, ovo je konferencija za novinare koju ste održali sa sekretarom Shattuckom 30. septembra. I, molim vas, da pogledamo drugu stranicu. Na vrhu te stranice, vi sa sekretarom Shattuckom ... a to je konferencija za novinare o problemima do kojih dolazi u Krajini, kažete: "Prvo, dobijamo stalno izveštaje o velikim kršenjima ljudskih prava koja su se dogodila u Krajini nakon vojne akcije Hrvatske, početkom avgusta. Oni uključuju ubijanje srpskih civila, posebno starijih osoba, nakon što su rezervne snage dobrovoljaca ušle. Došlo je do premlaćivanja i drugog fizičkog nasilja protiv etničkih Srba, do masovnog spaljivanja i pljačkanja srpskih kuća i imovine."

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Samo za zapisnik, ovo ne govorim ja, nego sekretar Shattuck.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pa, da se vratimo na vašu konkretnu izjavu u paragrafu broj 59: "Sistematsko uništavanje srpskih domova i ubijanje zaostalih lica i tako dalje, intenzivirali su se vremenom u nedeljama nakon *Operacije Oluje*." Dakle, po vašem mišljenju, gospodine ambasadore, početna operacija za osvajanje Krajine bila je relativno, po vašem svedočenju, u skladu sa međunarodnim pravom, a ove druge stvari dogodile su se kasnije, nakon što su rezervne snage dobrovoljaca ušle u područje. Da li je to tačno?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Pa, moje ... moje prvobitno svedočenje je da nije bilo većih kršenja međunarodnog humanitarnog prava u početnim fazama *Operacije Oluje*, a potom je došlo velikih kršenja međunarodnog humanitarnog prava što je uključivalo i sistematsko uništavanje srpskih domova, masovno pljačkanje i ubijanje onih koji su ostali.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, ove druge osobe koji su to radile, da li imate saznanja da li su oni pripadali bilo kojoj jedinici i tako dalje?

TUŽILAC TIEGER: Izvinite, časni Sude. Te "druge osobe" čini se da se tu misli na nekog ili neke organe koji nisu navedeni u prethodnim odgovoru, koliko ja vidim.

ADVOKAT KEHOE: Preformulisaću pitanje.

SUDIJA ORIE: Da, uradite to, molim vas.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Te osobe koji su vršile takve aktivnosti, da li imate saznanja kojim su jedinicama pripadale?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: U ovoj fazi, ja ne znam, i moj ... moj stav o tome je veoma jednostavan. Smatrao sam da su predsednik Tuđman i hrvatsko rukovodstvo odgovorni, bilo da su dozvoljavali ove aktivnosti, za koje sam smatrao da mogu da se spreče, ili da su možda čak i naredili nešto tako. Ali ja nisam bio u mogućnosti da zauzmem stav, i sigurno u ovom trenutku ne mogu da kažem koje su hrvatske jedinice odgovorne ili koji nivo ispod predsednika Tuđmana, pretpostavljam da bi ministar odbrane mogao da bude odgovoran za ove aktivnosti.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I u vezi sa bilo kojom od ovih osoba, bilo da su deo jedinica Hrvatske vojske ili ne, mislim, da li ste bili svesni svih napora koji su se desili u okviru Republike Hrvatske da se pokuša da se ove stvari stave pod kontrolu, kao što je, na primer, da se mobiliše 70.000 vojnika?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Kao što je njihova demobilizacija?

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da, da ih demobilišu.

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Pa, demobilizacija je pitanje ... mislim, vojnici su pozvani u relativno kratkom vremenu u pripremi za *Operaciju Oluja*, a zatim jednom kad je *Operacija Oluja* bila završena, ova masovna regrutacija u maloj zemlji, prirodno je vodila ka tome da će trupe biti demobilisane, ali ja svakako ne vidim demobilizaciju kao pokušaj da se preuzme kontrola nad onim što se događalo u Krajini ili kako bi se sprečilo pljačkanje.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da budemo konkretniji, gospodine ambasadore, da li vi znate za bilo kakve napore Republike Hrvatske da pokuša da stavi takve stvari pod kontrolu?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Ne verujem da su preduzeli dovoljno ozbiljne korake da se ove stvari stave pod kontrolu, jer je moje uverenje da je vrh hrvatskog rukovodstva, u stvari, bio prilično zadovoljan što su srpske kuće i imovina uništeni, tako da Srbi nisu mogli da vrate.

SUDIJA ORIE: Gospodine Galbraith, pitanje je bilo da li znate konkretno o bilo kakvim naporima. Vaš odgovor je počeo rečima "Ne verujem ..." i ponovili ste ono što ste rekli ranije. Ali gospodin Kehoe, očigledno, traži vaše saznanje o konkretnim akcijama. Mogu li da ... primetili ste da gospodin Kehoe ima ograničeno vreme za ispitivanje. Mogu li da vas zamolim da pažljivo slušate pitanje i da pokušate da odgovorite što je moguće preciznije. Molim vas, nastavite.

SVEDOK GALBRAITH: Ne ... ja sada ne znam ni za kakve konkretne napore.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A gospodine ambasadore, da se nadovežemo na vaš prethodni odgovor u vezi mobilizacije, ova masovna mobilizacija pre *Operacije Oluja*, o kojoj smo razgovarali, a zatim demobilizacija, to su bili vojnici koji nisu bili profesionalni vojnici. Zar nije tako?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Da. tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dozvolite da se osvrnemo na jednu drugu temu na trenutak, vi ste nam ranije rekli ... neću da se vraćam na to, ali to Martić nije želeo da ... pristane na mirnu reintegraciju, ali želim da razgovaram sa vama o Srbima koji su, u stvari, napuštali Krajinu. I ako bih mogao prvo da vam skrenem pažnju na vaš diplomatski dnevnik, govorim o 15. junu, pri dnu stranice, i to je na 14. stranici. Da li vidite to, gospodine ambasadore? Kaže se: "Ako Hrvatska zauzme teritoriju."

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U redu. Vi kažete u prvom redu: "Ako Hrvatska zauzme teritoriju, krajiški Srbi će otići." I dalje u vašem dnevniku, ako pređemo na 2. avgust, vi beležite svoju prepisku sa gospodinom Babićem, a na 30. stranici vašeg dnevnika kada govorite o napadu ... izvinjavam se, ne želim da idem ispred vas.

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Da. Ja... pratim vas.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U redu. Vi kažete ... rekli ste Babiću da ako dođe do napada, da će ljudi pobeći i da će rat i odlazak ljudi predstavljati problem.

ADVOKAT KEHOE: I na kraju, ako bismo mogli da pogledamo video snimak koji nosi oznaku 1D33-0088 ... to je 1D33 ... izvinjavam se, to je zvuk. Ako možemo to da pustimo, a onda ću da vam postavim nekoliko pitanja.

(audio snimak)

Ambasador Galbraith: "... rekao sam da će ovo biti velika tragedija, jer znamo da će mnogi od Srba koji tamo žive otići, verovatno većina od njih. Bilo bi, naravno, na hiljade mrtvih na obe strane ... "

(kraj audio snimka)

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, to je očigledno samo odlomak, gospodine ambasadore, ali uzimajući sve to ... očigledno postoje i drugi aspekti ili komentari uz vezi

sa ovim. Zaključili ste u to vreme da bi bilo kakva vrsta vojnih aktivnosti koja bi bila sprovedena, da bi Martić ... ili krajiški Srbi napustili to područje, zar ne?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Da, ja sam zaključio da bi krajiški Srbi napustili to područje.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Na bazi čega ste to zaključili?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Bazirao sam to na činjenici da su mnogi krajiški Srbi ... da je većina Srba u Zapadnoj Slavoniji otišla nakon *Operacije Bljesak*. Bazirao sam to na dobro utemeljenom strahu od toga kakve će biti akcije Hrvatske vojske, gledajući na iskustvo iz *Medačkog džepa*, bazirao sam to na stavu Tuđmana prema srpskom stanovništvu i bazirao sam na žestokoj antihrvatskoj propagandi i antihrvatskom raspoloženju srpskog rukovodstva koja je netačno izjednačavala Tuđmanovu Hrvatsku sa hrvatskim ustaškim režimom tokom Drugog svetskog rata.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, to je bilo odmah nakon *Operacije Bljesak* u Zapadnoj Slavoniji, gde ste rekli da su Hrvati delovali na primeren način i da je bilo elementa Srba koji su zaista ostali, a neki od tih Srba nakon toga odlučili su ipak da odu?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Mislim da je bilo oko 3.000 Srba koji su odlučili da ostanu, i oni su, zaista, ostali.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U redu. Sada, na dan kada je *Operacija Oluja* počela ... dobro, hajde da idemo čak i pre toga. Idemo da pogledamo 81. paragraf.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, da li nameravate da ponudite u spis audio koji je emitovan?

ADVOKAT KEHOE: Da, ja ću ga ponuditi sada, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Možete li da nam kažete ... u stvari, video sam da je to audio snimak, a ne video snimak, ali sam video na ekranu tri imena, jedna osoba od te tri je možda osoba koja je govorila. Nemam pojma o čemu se radi.

ADVOKAT KEHOE: To je ... to je bilo ... jedina osoba koja je govorila bio je gospodin ambasador.

SUDIJA ORIE: U redu. Dobro je da to znamo.

ADVOKAT KEHOE: Da.

SUDIJA ORIE: Ali ne znam u kom kontekstu je emitovan taj audio snimak.

ADVOKAT KEHOE: To je bilo 3. avgusta 1995. godine. U stvari, to je bio poslednji sastanak ambasadora sa predsednikom Tuđmanom pre *Operacije Oluja*.

SUDIJA ORIE: To mi je sada jasno. Gospodine Tieger, imate li prigovor?

TUŽILAC TIEGER: Osim ako u tom snimku ne postoji nešto što ja ne znam. Ovo je mali video klip transkripta ... transkripta koji su ... transkripta, izvinjavam se, koji je juče ponuđen u spis.

SUDIJA ORIE: Da, i uvršten. Da li je to deo transkripta sa tih sastanaka, a sada imamo i taj audio snimak?

ADVOKAT KEHOE: Da.

SUDIJA ORIE: Da li audio snimak dodaje bilo šta onome što je već na papiru?

ADVOKAT KEHOE: Morao bih da proverim, časni Sude. Ali mi smo dali Tužilaštvu ceo audio snimak sa trećeg sastanka.

SUDIJA ORIE: Nije to problem. Pitanje je da li se time dodaje nešto dokazima koji su već uvedeni.

ADVOKAT KEHOE: Ja bih da se vratim i proverim, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da. Molimo vas, hajde da se onda u ovom trenutku uzdržimo od davanja broja. Ako je reč o istom dokumentu, onda mislim da nema potrebe da ga čujemo ponovo. Molim vas, nastavite.

SVEDOK GALBRAITH: Časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da?

SVEDOK GALBRAITH: Ja vam se obraćam.

SUDIJA ORIE: Da, gospodine Galbraith. Izvinjavam se. Ovde ima 25 ljudi u sudnici, tako da ponekad ...

SVEDOK GALBRAITH: U naslovu ovog audio snimka je i ime gospodina Holbrookea, nemam pojma zašto je priključeno njegovo ime, jer on nije bio na tom sastanku.

SUDIJA ORIE: Da. Ne znam ni ja, gospodine Galbraith, pa samim tim ... gospodine Kehoe, ako biste mogli da proverite šta je u pitanju i da vidite da li postoji bilo kakva potreba da to ponudite u spis. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE: Da. To je greška sa imenom gospodina Holbrookea. To je...

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Puno vam hvala, gospodine ambasadore. Sada, gospodine ambasadore, uzgred, kada je reč o Zapadnoj Slavoniji, tamo je bio jedan

procenat srpskog stanovništva koja je napustio Zapadnu Slavoniju iako je operacija Hrvatske vojske, po vašim rečima, zasluživala priznanje. Da li je to tačno?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Da ostavimo po strani vašu karakterizaciju, bilo ... bilo je oko 3.000 ... ja sam objasnio svoj stav o tome, ali je bilo 3.000 od približno 13.000 ljudi u Zapadnoj Slavoniji, koji su ostali, 10.000 koji su otišli, mislim, većina ih je, zapravo, otišla pre nego što su Hrvati preuzeli to područje, dakle, otišli su u strahu od onoga što bi moglo da se desi. Nisu, dakle, tek tako otišli... Mislim, jedan deo njih možda je otišao nakon što su Hrvati stigli, ali neki od njih su jednostavno bežali jer su se plašili onoga šta bi Hrvati mogli da urade.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ali tamo je bio taj procenat koji je, u stvari, ostao?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: To je tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Sada želim da skrenem vašu pažnju na 81. paragraf. Vi u prvoj rečenici kažete: "Ne mislim da je Tuđmanov plan bio da protera sve Srbe iz Hrvatske". Dakle ... Vidite li to, gospodine?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U redu. Pomenuli ste nam da kada ste razgovarali sa predsednikom Tuđmanom, da mu niste dali ni crveno svetlo, ni žuto svetlo, ni zeleno svetlo. Jednostavno ste mu preneli vašu zabrinutost. Činjenica je, gospodine ambasadore, da ste mislili da je predsednik Tuđman naredio početak *Operacije Oluja* kako bi se proterali svi Srbi iz Krajine, vi mu ne biste dali zeleno svetlo kao što ste učinili još u novembru 1994. godine, zar ne? I ja kad kažem "vi", mislim na Vladu Sjedinjenih Američkih Država.

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Prvo, kada mu nismo dali zeleno svetlo u novembru 1994. godine, to nije bilo zbog toga što smo mislili da će on da protera Srbe. Nismo mu dali zbog toga ... razlog zašto mu nismo dali zeleno svetlo je bio taj, jer smo se plašili da će dovesti do širenja rata. Drugo, da ... dobro, to je hipotetičko pitanje na koje ja ne mogu da odgovorim, ali ja mogu da odgovorim u svoje ime, a to je da ako smo verovali da ... da sam ja verovao da će Tuđman da protera sve Srbe iz Krajine, ja bih onda na najsnažniji mogući način pozvao svoju Vladu da ne da zeleno svetlo za ovu operaciju.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ali vi niste podsticali svoju Vladu na takav način, odnosno, da ne da zeleno svetlo, zar ne?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Nisam mislio da će Tuđman da protera Srbe. Kao što sam napomenuo, verovao sam da će većina njih otići.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle ...

SUDIJA ORIE: Mogu li da zatražim razjašnjenje, jer ste vi, gospodine Kehoe, u svoje pitanje uneli sledeće: da ste mislili da je predsednik Tuđman naredio početak *Operacije Oluja* da bi se proterali svi Srbi iz Krajine - tu postoji implicitna pretpostavka da je to bila svrha. Pre svega, gospodine Galbraith, da li ste smatrali da je primarni cilj *Operacije Oluja* bio da se proteraju Srbi?

SVEDOK GALBRAITH: Ne, ne uopšte.

SUDIJA ORIE: Da li ste smatrali da je to bio ili mogao biti jedan od sporednih efekata vojnog preuzimanja teritorije Krajine i vraćanje u okvire Hrvatske?

SVEDOK GALBRAITH: Nisam smatrao da bi proterivanje Srba bila uzgredna posledica, ali sam smatrao da bi odlazak Srba bio uzgredna posledica.

SUDIJA ORIE: Da. I mislim da ste već ranije odgovorili na neka pitanja o tome da li je to odgovaralo predsedniku Tuđmanu ili ne.

SVEDOK GALBRAITH: Da, ja sam odgovorio na ta pitanja, i ... i da kratko kažem, mislim da je odlazak Srba bilo nešto što je želeo ... bilo mu je drago da vidi da se tako nešto desilo.

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT KEHOE: Ali, da se nadovežem...

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, obično ako pomešate stvari, ako onda ... možda nećete... možda ćete dobiti odgovore koji ... koji se na prvom mestu tiču tih pomešanih elemenata, a ne neke jasne analize koju svedok želi da nam prikaže. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, da se samo nadovežem na pitanje sudije Oriea i da se vratimo na prvi red u vašem 81. paragrafu. Vi niste smatrali kada je *Operacije Oluja* počela 4. avgusta - da je plan bio da se proteraju Srbi? Da li je to tačno?

SUDIJA ORIE: To pitanje je već postavljeno i na njega je dat odgovor. Jasno je da postoji jasan odgovor na to.

ADVOKAT KEHOE: Časni sude, mislim da na osnovu odgovora na pitanje koje ste vi dali ... ja se samo vraćam ...

SUDIJA ORIE: Ne, to nije ono što je trebalo da se postigne *Operacijom Oluja*, zar ne, gospodine Galbraith? Tako sam razumeo vaš odgovor?

SVEDOK GALBRAITH: Ja sam sada malo zbunjen sa ovim dvostrukim negacijama.

SUDIJA ORIE: Da.

SVEDOK GALBRAITH: Ne mislim da je *Operacija Oluja* preduzeta u cilju proterivanja Srba iz Hrvatske.

SUDIJA ORIE: Da. Hvala vam. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Sada ćemo da promenimo temu i preći ćemo na period nakon *Operacije Oluja*. Nakon *Operacije Oluja* nastavile su se aktivnosti protiv Srba i to ubrzo nakon *Operacije Oluja*. Da li ste bili toga svesni? Govorim o borbama Hrvatske vojske protiv bosanskih Srba koji su bili udruženi sa Vojskom Republike Srpske Krajine?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Svestan sam da su se operacije nastavile i nakon *Operacije Oluja* i... ali da se nadovežem na vašeg kolegu, one su preduzimane zajedno sa Vladom... sa Armijom Bosne i Hercegovine, ne sa Vojskom Republike Srpske, koja je prestala da postoji.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dozvolite mi da počnem sa pretpostavkom da su borbe Hrvatske vojske protiv bosanskih Srba i elementa Vojske Republike Srpske Krajine nastavljene gotovo odmah nakon okončanja *Operacije Oluja*. Je li tako?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Hrvatska vojska je nastavila svoju vojnu kampanju. Nakon što je preuzela kontrolu nad Krajinom, nastavila je svoju vojnu kampanju u Bosni, boreći se protiv vojske bosanskih Srba.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da se sada vratimo na vaš dnevnik, na 7. avgust, na 36. stranicu u drugom paragrafu, negde u sredini paragrafa se kaže: "Hrvatske akcije su pozdravili mnogi u Vašingtonu zbog njihovih posledica po Bosnu." Ko je to u Vašingtonu pozdravio hrvatske akcije?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Mnogi ljudi u Vašingtonu su pozdravili hrvatske akcije i to je svakako bilo pozdravljeno u Clintonovoj administraciji iz razloga koje sam već naveo, jer je tako počela da se menja situacija u Bosni. Na primer, ambasador Holbrooke je u svojoj knjizi *Okončati rat [To End A War]* napisao da je ta akcija bila prelomna tačka...

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Prelomna tačka...

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: ...rata u Bosni.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U kom smislu?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Pa, to je vodilo ka porazu bosanskih Srba. Karta se promenila u tom smislu da Srbi koji su do tada držali 70 posto teritorije Bosne i Hercegovine, a Federacija 30 posto do oktobra 1995. godine, sada je Federacija držala 54, 55 posto. I jednom kada je Federacija držala 55 posto teritorije, bilo je mnogo lakše postići dogovor 51/49 posto, nego kada su Srbi držali 70 posto teritorije.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Tako da je već 7. avgusta bilo ... vi ste sigurno mislili da će se ta akcija Hrvatske vojske, u saradnji sa Armijom Bosne i Hercegovine, nastaviti i u Bosni?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Ja sam mislio da će do toga da dođe, nadao sam se da će do toga da dođe, i to su bile moje preporuke mojoj Vladi da mi ne

preduzimamo nikakve akcije koje bi obeshrabrile Hrvatsku da ne nastavlja sa svojom kampanjom.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, da li bi bilo fer da se kaže da je Hrvatska vojska pod komandom generala Gotovine u velikoj meri bila odgovorna za promenu karte u Bosni, što je dovelo do Dejtonskog mirovnog sporazuma?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Vojna kampanja Hrvatske vojske u Bosni, zajedno sa vojnom kampanjom Armije Bosne i Hercegovine i NATO vazдушnim napadima koji su počeli na samom kraju avgusta, su tri elementa ... tri odlučujuća elementa koja su dovela do okončanja rata u Bosni, i to ne bi bilo ... to se ne bi desilo da nije bilo vojne akcije Hrvatske vojske.

ADVOKAT KEHOE: Molim samo trenutak, časni Sude.

(Obrana se savetuje)

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle...

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, nastavio bih. Ali ne znam da li časni Sud želi da...

SUDIJA ORIE: Mislim da je vreme za pauzu. Sada ćemo da napravimo pauzu i nastavićemo u 18.05 časova.

(pauza)

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, možete da počnete sa svojih preostalih dva sata i jedan minut.

ADVOKAT KEHOE: Ali ko to precizno računa, časni Sude?

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine ambasadore, sa pokretanjem ofanzive Armije Bosne i Hercegovine i Hrvatske vojske protiv Srba, i pošto su išli kroz Bosnu, vi ste znali šta se događa, zar ne?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I znali ste, na primer, za *Operaciju Maestral* i za taj deo ofanzive protiv bosanskih Srba?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I sve vreme ... dozvolite mi da vas ... ako bih mogao da vas uputim na vaš dnevnik od 15. septembra 1995. godine, na 54. stranicu. Pogledajte, molim vas, poslednji paragraf od 15. septembra na 54. stranici, vidite, to je odmah iznad unosa za 16. septembar. Da li vidite to, gospodine?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Da, da. Vidim.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, tokom ovog perioda, vlasti Republike Hrvatske, u ovom slučaju ministar Šušak, pitali su vas... vi kažete: "Šušak je vršio pritisak na mene kako daleko mogu da idu, uključujući i pitanje Banja Luke". Tako da su se, zapravo, konsultovali sa vlastima Sjedinjenih Američkih Država o tome koliko daleko bi mogli da potisnu bosanske Srbe, zar ne?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Jesu, da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dozvolite mi da idemo dalje, i želim da čujete jedan audio snimak od 1. oktobra 1995. godine, koji nosi oznaku 1D33-0081.

SUDIJA ORIE: Audio snimak čega, gospodine?

ADVOKAT KEHOE: Da. Ovo je 1. oktobar 1995. godine. Ovo je audio snimak. Tu su predsednik Tuđman i ambasador, kao i ambasador Holbrooke. To su, zapravo, dva audio snimka, ali ovo je prvi od ta dva.

(audio snimak)

Ambasador Holbrooke: Kažu da je vrlo moguće, dakle, da se postigne prekid vatre u roku od nedelju dana, i ja apelujem na vas da učinite sve što možete na vojnom planu u narednih nedelju dana, jer je pritisak za prekid vatre ...

- Izvinite, da li biste bili tako ljubazni ...

Ambasador Holbrooke: I ja apelujem na vas da učinite sve što možete na vojnom planu u narednih nedelju dana u zapadnoj Bosni. Drugim rečima, možda ćete imati, na primer, prekida vatre u roku od nedelju dana ili manje, i ja se nadam da ćete moći da zauzmete Sanski Most i Prijedor i Bosanski Novi ako je moguće pre prekida vatre. Ako zauzmete ... ako zauzmete ta tri grada pre prekida vatre, možemo imati uspešne pregovore na karti. U svakom slučaju, zvanično, Sjedinjene Američke Države uvek šalju poruku da ne bude više vojnih akcija, ali privatno, i nemojte me citirati, ja bih vas pozvao da uzmete u obzir činjenicu da je pritisak za prekid vatre u narednih nedelju dana veoma, veoma visok, i kada se postigne prekid vatre, mislim da će biti veoma važno da se stvore takvi uslovi da izbeglice mogu da se vrate i ...

(kraj audio snimka)

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pre nego što vam postavim pitanja, gospodine ambasadore, želeo bih da vam pustim još jedan audio snimak sa tog sastanka od 1. oktobra 1995. godine. Audio snimak nosi oznaku 1D33-0082.

(audio snimak)

Ambasador Holbrooke: ...da kasnije ne bi bilo nesporazuma oko onog famoznog pitanja američkog crvenog svetla, zelenog svetla i tako dalje, jer ste pročitali mnogo stvari u novinama, moj stav je oduvek bio jasan: Banja Luka je bio srpski grad i ostaće srpski nakon pregovora. Zašto stvoriti pola... četvrt miliona izbeglica ili 200.000 izbeglica. Ali ja nikad nisam rekao da se ne zauzima Sanski Most.

(kraj audio snimka)

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine ambasadore, u ovim ofanzivama u zapadnoj Bosni, hrvatske vlasti su dobijale uputstva iz Sjedinjenih Američkih Država preko ambasadora Holbrookea o tome koje gradove da zauzmu, tako da bi moglo da se krene u pravcu konačnog rešenja pitanja u bivšoj Jugoslaviji. Da li je to tačno?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Ambasador Holbrooke i ja vodili smo privatne razgovore sa Hrvatima oko vojne situacije, a mi smo izneli naše mišljenje o tome koji bi gradovi trebalo da budu zauzeti, i mislim da smo snažno osećali da Prijedor, Sanski Most i Bosanski Novi treba da budu deo Federacije. A imali smo diskusije i rasprave o nekim drugim mestima, uključujući i Banja Luku, i nisam sasvim siguran sada kada se osvrnem na to vreme da smo doneli pravilnu odluku. Ali ambasador Holbrooke je rekao u toku tih razgovora... a to se malo razlikovalo od zvaničnog stava administracije, koji je bio da smo mi želeli... da vojne operacije treba da se obustave. Pretpostavljam da je korektno reći da Vlada Sjedinjenih Američkih Država ne nastupa uvek sasvim harmonično. Takođe mislim da naš posao nije bio da organizujemo stvari, a sigurno nismo hteli da se mešamo u operacije Hrvatske vojske niti da ih vodimo, ali smo izneli svoj stav o pitanjima koja su i pitanje pravde, jer je Prijedor bio manje-više Aušvic Bosne, a isto tako i o mestima gde bi, takođe, bilo moguće da se postigne mirno rešenje.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ali pošteno je reći, gospodine ambasadore, da je ambasador Holbrooke, kada ste bili prisutni, ohrabrivao i dalje podsticao vojne akcije Hrvatske vojske kako bi se zauzeli određeni gradovi, uključujući i Sanski Most?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Pa, vi ste pustili audio snimak. Mislim da on govori sam za sebe, i mislim da sam vam rekao šta je bilo naše mišljenje.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, Hrvatska vojska jeste zauzela Sanski Most, zar ne?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Jeste, da.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I u svemu tome, cilj razgovora sa hrvatskim vlastima bio je da se uključe u vojne kampanje kako bi porazili bosanske Srbe i doveli ljude za pregovarački sto, zar ne?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: To je bilo zbog toga da bi se porazili bosanski Srbi, koji su ... su izvršili genocid. Zatim da se oslobodi, i ja koristim taj termin, oslobodi teritorija na kojoj su Bošnjaci i Hrvati živeli i sa kojih su brutalno proterani, a Prijedor je bio pretežno bošnjački grad, i da se omogući da dođe do dovoljno velike promene u vojnoj situaciji kako bi se omogućio mirovni sporazum.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Što je na kraju i zaključeno Dejtonskim mirovnim sporazumom?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Zaključen je oko 50 dana posle... 51 dan nakon poruke koju ste upravo emitovali, završetak rata koji je trajao četiri godine, više od četiri godine.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A ambasador Holbrooke je rekao da se ne zauzima Banja Luka, i Banja Luka je nije zauzeta?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Banja Luka nije zauzeta.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, sve to vreme, gospodine ambasadore ...

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Moram da kažem, do 1. oktobra mislim da Banja Luka zaista nije više bila na dnevnom redu. Presudni momenat bio je u septembru.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ali sve ovo vreme ofanziva se odvijala, a osoba koja je sprovala ovu ofanzivu na terenu u zapadnoj Bosni bio je general Gotovina. Je li tako?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Ponovo, ne znam ... to je bilo ... kada je reč o Hrvatskoj vojsci, neću da se izjašnjavam o ulozi generala Gotovine. Ne kažem da nije u redu na bilo koji način. Problem je samo što nakon svih ovih godina detalji i dalje nisu sasvim jasni.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ako možemo da se vratimo na onaj deo, koji smo pročitali, gde Šušak pita koliko daleko mogu da idu ...

SUDIJA ORIE: Gospodin Kehoe, da li nameravate da audio trake ponudite u spis?

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude. Ponudiću audio traku koja nosi oznaku 1D33-00 ...

SUDIJA ORIE: Gospodine Mišetiću, izgleda da vi imate nešto ...

(Odbrana se savetuje)

ADVOKAT KEHOE: Dozvolite, časni Sude, u vezi sa ovom audio trakom, gospodin Mišetić želeli da obavesti Sud o tome.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Časni Sude, u interesu potpunog obelodanjivanja Tužilaštvu audio kasete koju smo emitovali, snimci su bili ... mi smo isekli neke razgovore, jer u suprotnom snimak bi trajao deset minuta. Mislim da bi bilo umesno da Tužilaštvo dobije kompletan audio snimak, i ako mogu da dobiju malo vremena, jer će možda imati prigovor na činjenicu da je audio snimak bio isečen. Ako... znate, oni mogu da imaju prigovor na to, tako da pre nego što ponudimo u spis, treba im dati priliku da se izjasne o tome.

SUDIJA ORIE: Dobro.

TUŽILAC TIEGER: Cenim to, časni Sude, i pitao sam se ako ne postoje transkripti koji su pripremljeni u vezi sa ovim, za razliku od...

SUDIJA ORIE: A naročito da se vidi ko šta kaže, jer ono što vidimo na našem ekranu je tekst, samo sam slušao. Daje se tekst, ali ako gospodin Galbraith kaže da je gospodin Holbrooke govorio, ja pretpostavljam da je to on, ali na transkriptu se obično vidi ko je govorio.

ADVOKAT MIŠETIĆ: To je naša greška, časni Sude. Ako je potrebno, mi ćemo to razjasniti, ali gospodin Holbrooke je govorio na audio snimku. Verujem da je Tužilaštvo dobilo transkript kompletnog segmenta pre nego što smo isekli i to je bilo u nekom trenutku danas popodne.

SUDIJA ORIE: U redu. Onda ćemo odložiti donošenje bilo kakve odluke o prijemu do sutra. Gospodine Tieger, da li je to dovoljno vremena za vas?

TUŽILAC TIEGER: Ja ću činiti sve što mogu, Časni sude, i pokušaću da se prilagodim. Ako postoji neki problem, ja ću ...

SUDIJA ORIE: Da, učinićete sve što možete ... u redu. Ako ja ... ne, ne, vidim poentu. Molim vas da nastavite.

ADVOKAT KEHOE: Ako mogu da dodam, časni Sude. U konkretnom transkriptu, oni koji govore ... na izvodima koje smo emitovali postoji identitet ljudi koji govore, pa sam ... mi ćemo obezbediti da se to dostavi kancelariji Tužilaštva.

SUDIJA ORIE: U redu. Hajde da nastavimo.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Što se tiče osobe koja govori na tim trakama, od 1. oktobra, to je ambasador Holbrooke, zar ne?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da se vratimo sada na generala Gotovinu, ako pogledate ... prema paragrafu koji se prenosi na sledeću stranicu na 15. septembar, vi pominjete sastanak između generala Gotovine i komandanata Petog i Sedmog korpusa. Da li vidite to?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Gde je to?

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: To je 15. septembar, neposredno pre unosa za 16. septembar.

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Da, vidim to.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, barem tada ste bili svesni činjenice da je general Gotovina komandant Hrvatske vojske koji je vodio ove borbe?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Da, znam da je general Gotovina bio komandant Hrvatske vojske. Jedini razlog zašto sam nerado komentarisao jeste što se danas više ne sećam datuma gde je možda bio, i, znate, koje su tačno bile njegove odgovornosti, i znam da je problem u ovom slučaju, i ja znam da postoje ljudi koji će biti u stanju da bolje od mene svedoče o tome. Ali ja sigurno znam koja je bila njegova uloga u vođenju hrvatskih snaga u Bosni.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A ja cenim vašu zabrinutost. Ako možemo da pređemo na još jednu temu o kojoj se govorilo u glavnom ispitivanju, gospodine ambasadore. I da se nadovežem na vaše pominjanje generala Gotovine koji je vodio aktivnosti Hrvatske vojske u Bosni. Hteo bih da vas vratim na Knin i da malo porazgovaramo o tome šta se još dešavalo u području Knina, dok su se ove druge stvari događale na drugim vojnim poprištima. A u prvom momentu sam želeo da se pusti... zbog brzine, gospodine ambasadore... audio-video snimak, i ako možemo da počnemo sa ovim od 8. avgusta 1995. godine. To je video koji nosi oznaku ID 330091. To je gospodin Jarnjak u Zagrebu, kao što ćete videti... izvinjavam se, to je oznaka 1D33-0090. I siguran sam da ste znali da je gospodin Jarnjak bio ministar unutrašnjih poslova.

ADVOKAT KEHOE: Molim da se pusti ovaj video snimak.

(video snimak)

Dobro večer. I ja ovim otvaram ovu konferenciju i pozdravljam ministra unutrašnjih poslova Republike Hrvatske, gospodina Ivana Jarnjaka. Izvolite.

Ivan Jarnjak: Dobro večer, dame i gospodo. Dozvolite mi da vas izvjestim o onome što Ministarstvo unutrašnjih poslova radi i što će činiti na ovim područjima koja se sada oslobađaju. Na oslobođena hrvatska državna područja uvodi se ustavni i pravni poredak Republike Hrvatske. Da bi se to moglo uvesti, svakako je potrebno da, između ostalih institucija, uđe na ta područja i Ministarstvo unutrašnjih poslova sa svojim snagama. Prateći postrojbe Hrvatske vojske i specijalne policije Ministarstva unutrašnjih poslova,

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

na oslobođene prostore Republike Hrvatske odmah iza njih ulazila je civilna policija i uspostavljala je postaje temeljne policije i postaje granične policije. Slijedeći odrednice državne politike, još 1992. godine Ministarstvo unutarnjih poslova izradilo je ustraj ... ustroj dva... dvaju ... ustrojstvo policijskih uprava i policijskih postaja za cijelu Republiku Hrvatsku, uključujući i ove sada oslobođene prostore, tako da smo mi cijeli ustroj od 1992. godine imali gotov. Sada smo ga samo primjenili. Od agresijom protjeranih policijskih postaja koje su 1991. godine... tijekom 1991. godine i dijelom 1992. godine protjerane sa svog područja, one su ostale dalje funkcionirati na drugim područjima izmještene, sada su se vratile na svoja područja. I to su policijske postaje: Lovinac, Drniš, Vrlika, Kijevo, Slunj, Petrinja, Glina i Hrvatska Kostajnica. Vraćene su i protjerane hrvatske ispostave, a to su: Cetingrad, Saborsko, Plaški i Lasinje. U operativnu uporabu stavljena je granična policija u: Hrvatskoj Kostajnici, Kijevu, Slunju, Donjem Lapcu, Strmici, Donjem Srbu i Ličkom Petrovom Selu. Pripremljene imamo policijske postaje koje čekaju granične policije da uđu u Dvor i Topusko. Sukladno ustavnom zakonu o ljudskim pravima i slobodama i o pravnim, etničkim i nacionalnim... pravima etničkih nacionalnih zajednica i manjina, ustrojene su i stavljene u funkciju policijske uprave, i to Policijska uprava Knin i Policijska uprava Glina. Dakle, to su kotarevi prema tom ustavnom zakonu sa posebnim statutom. Za njihova područja ustrojene su, jasno, i policijske postrojbe, policijske postaje i to za: Knin... Knin, Donji Lapac, Gračac, Korenica, Benkovac i Obrovac. To su i policijske uprave koje spadaju u tu policijsku... policijske postaje koje spadaju u tu policijsku upravu. Za područje kotara Glina ustrojena je policijska uprava sa policijskim postajama: Glina, Vojnić i Hrvatska Kostajnica. Pripreme za odlazak na prostor svog djelovanja su policijske postaje Vrgin Most i Dvor. Odmah, čim je Hrvatska vojska i specijalci Ministarstva unutarnjih poslova su pošli prvi dio posla ... prvi dio zadaće borbene aktivnosti djelovanja su prestale, pripadnici Ministarstva unutarnjih poslova ušli su u naseljena mjesta i počeli osiguravati naseljena mjesta i komunikacije koje povezuju ta naseljena mjesta i vrše kontrolu i upravljanje prometa. Istodobno sa uvođenjem operativne uprave policijskih postaja i policijskih ispostava u operativnu uporabu uvedene su i sve službe Ministarstva unutarnjih poslova. To znači da su ušle i civilna zaštita i vatrogastvo a stvaraju se preduvjeti da uđu i službe koje vrše građanske funkcije, znači, izdavanje hrvatskih dokumenata. Postrojbe civilne zaštite započele su poslove asanacije terena, poslove zbrinjavanja sitne i krupne stoke, poslove zbrinjavanja napuštene pokretne i nepokretne imovine, najprije u naseljenim mjestima, a ovih dana započinje onda i nenaseljena mjesta, već vjerovatno tijekom ovih dana. Svim ljudima koji prebivaju na oslobođenom... oslobođenom prostoru, koji su ostali i koji će se vratiti, znači, prognanici, mi jamčimo osobnu sigurnost i sigurnost njihove imovine, jamčimo im pravni i javni red i mir. Hvala lijepa.

- Hvala ministru Jarnjaku.

(kraj video snimka)

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Sada bih prešao na jedan audio snimak, gospodine ambasadore, i to između vas, ambasadora Holbrookea i predsjednika Tuđmana od 19. oktobra... izvinjavam se. Ne, to je gospodin... da. To je dokument koji nosi oznaku 1D330474.

(audio snimak)

Ambasador Holbrooke: Treća tačka vezana za to je pitanje šta se dešava u zapadnoj Bosni i Krajini, a ponekad štampa o tome govori kao o problemu ljudskih prava, ali to je zaista mnogo, mnogo više od toga. To je politički problem. To je problem imidža Hrvatske.

Predsednik Tuđman (prevod): Da li ste vi čuli jučerašnju informaciju mog ministra unutrašnjih poslova?

Ambasador Holbrooke: Ne, nisam.

Predsednik Tuđman: Priopćilo da je ... da je ... imaš podatke? Podatke.

–Imaš danas u Vijesniku.

Predsednik Tuđman: Oni su razjasnili ... oni su rasvijetlili ... 40 ubojstava i predali sudu 13 počinitelja.

Ambasador Holbrooke: O, da. Video sam to. Nisam znao da je to vaš ministar.

Predsednik Tuđman: Među njima je bilo i Srba i kriminalnih tipova, narkomana i tako dalje.

– I od 800 i nešto krađa i tako dalje, 519 je već potpuno razjašnjeno.

Predsednik Tuđman: A ovo što je bilo oko... nije bilo stotinu ubojstava i tako dalje, to su pretjerivanja, to je bilo u... i u... još ratnih operacija i čišćenja, ali oko 40...

– 41 ...

Predsednik Tuđman: I ministar je saopćio da je dobio naredbu od mene da odmah za vrijeme operacija poduzme sve korake da se to spriječava, ali to je...

(kraj audio snimka)

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I poslednja stvar, gospodine ambasadore, pre nego što zađemo u ovu oblast, a to je P... to je ponovo dokazni predmet Tužilaštva broj P451. To je vaša knjigu, vaša... vaša konferencija za štampu sa sekretarom Shattuckom od 30. septembra 1995. godine. To je stranica koja nosi broj 0606-9735. Molim vas, pogledajte ponovo drugu stranicu ovoga i to ne paragraf koji se prenosi na drugu stranicu, nego drugi paragraf, gde na vrhu počinje rečju "Drugo ..."

ADVOKAT KEHOE: Molim da se malo uveća.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Možda samo da pomerite. Imate li primerak pred sobom, gospodine ambasadore?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Imam.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U redu. I govori o zlostavljanjima. I kažete: "Drugo, ova zlostavljanja nisu morala da se dese u ovim razmerama, da je hrvatska Vlada preduzela mere da ih spreči, kao što je hapšenje i gonjenje počinitelaca, onih koji su krivi za ove zločine i raspoređivanjem civilne policije dovoljno brzo da može da održava red u periodu neposredno nakon vojne akcije. Hrvatski zvaničnici sa kojima sam se sreo uveravali su me da su sada preuzeli korake kako bi se pozabavili bezbednosnom situacijom i kršenjem ljudskih prava i zločinima koji su se dogodili". Dakle, da vas vratim na prvi video ministra Jarnjaka od 8. avgusta 1995. godine, a 9. avgusta vi ste tražili da se on otpusti, dakle, znali ste za ministra Jarnjaka i kakva je bila njegova uloga, zar ne?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Da, naravno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Mislim da se o tome govori u vašem dnevniku, o vašim diskusijama od 10. avgusta, i znali ste da je svakako, kao rezultat vaših razgovora, 19. oktobra predsednik Tuđman rekao Jarnjaku da reši te probleme dole u Krajini. Da li je to tačno?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Kao rezultat razgovora od 19. oktobra?

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pa, u toku razgovora 19. oktobra, predsednik Tuđmana rekao je vama i ambasadoru Holbrookeu da je rekao Jarnjaku da... da se pozabavi rešavanjem tih problema dole u Krajini do kojih je došlo posle *Operacije Oluja*?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Da, to je... to je ono što je na audio traci.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A ja ne želim da govorim u vaše ime ili ambasadora Shattucka, ali na ovoj konferenciji za novinare vi kažete ... a možda je to rekao i ambasador Shattuck da civilnu policiju... da nisu rasporedili dovoljno brzo civilnu policiju. Da li vidite to, gospodine?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Vidim.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I to je bila činjenica, mislim, to je bilo vaše gledište i gledište ambasadora ... sekretara Shattucka - da oni nisu dovoljno policajaca dovoljno brzo prebacili dole kako bi osigurali da ne dolazi do takvih aktivnosti. Je li tako?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Pa, neću da govorim u ime sekretara Shattucka. To je... to nije moje gledište na taj problem. Moj stav u vezi sa problemom je taj što verujem da kod osoblja koje je bilo tamo nije postojala želja da spreče pljačkanje, paljenje i ubijanje.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, u ovom trenutku, želim da ponudim u spis ova dva dokumenta: prvi je video snimak koji nosi oznaku 1D33-0090, a zatim audio snimak koji nosi oznaku 1D33-0474.

SUDIJA ORIE: Prvi video. Da li imate prigovor, gospodine Tieger?

TUŽILAC TIEGER: Nemam prigovor na video snimak, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare?

sekretar: Časni Sude, to će postati dokazni predmet Odbrane broj D411.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane broj D411 primljen je u spis. A sada audio snimak. Mislim da smo emitovali nekoliko delova ili je to bio samo jedan?

ADVOKAT KEHOE: Bio je samo jedan, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Samo jedan. U redu.

TUŽILAC TIEGER: Ako bismo mogli da imamo isti pristup kao i prethodnom.

SUDIJA ORIE: To znači da još uvek nećemo da dodelimo broj. Mislim da smo to tako uradili i sa prethodnim, i od vas...

TUŽILAC TIEGER: I isto...

SUDIJA ORIE: ...se traži da nam date odgovor do sutra.

TUŽILAC TIEGER: Tako je, da. I ponovo isto pitanje u vezi sa transkriptom audio snimka - da li je na raspolaganju...

SUDIJA ORIE: Da. Polako počinjem da prepoznajem glas, ali...

ADVOKAT KEHOE: Transkript je dat prevodiličkim kabinama.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I da razjasnimo, osoba koja govori na audio snimku engleski, to je bio glas ambasadora Holbrookea, zar ne?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Da, jeste.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I druga osoba koja govori hrvatski jezik bio je predsjednik Tuđman i njegov prevodilac. Da li je to tačno?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Predsednik Tuđman govori i engleski i hrvatski i tu je, naravno, i njegov prevodilac.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da. Dakle, u vezi sa... sa aktivnostima Ministarstva odbrane, da li znate kakve korake je preduzimalo Ministarstvo odbrane kako bi kontrolisalo ove aktivnosti?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Ne, jer ne verujem da je to bilo pod kontrolom.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A kada je reč o Ministarstvu unutrašnjih poslova? Da li znate šta je Ministarstvo unutrašnjih poslova radilo da kontroliše ove aktivnosti?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Ako vam... ako bih mogao da odgovorim na pitanje šta je Ministarstvo unutrašnjih poslova radilo, ono što je ministar Jarnjak opisao na toj konferenciji za štampu bilo je tačno, a to je da je hrvatska Vlada imala policiju. I zaista, sve opštinske vlasti tamo u mestima su imale policiju, mislim, još od 1992. godine, i svakako su bile spremne da ih rasporede, i video sam da su ih rasporedili u roku od nekoliko sati kada sam bio u Petrinji, dakle, imali su ljude da ih rasporede u tom području.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ali, kada govorimo o istragama ili vođenju slučajeva, a ja govorim o Ministarstvu unutrašnjih poslova, vi ne znate šta su radili? Vi ne znate u koliko je slučajeva istraga vođeno, ne znate koliko je slučajeva bili krivično gonjeno?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: U stvari, ja sigurno imam neku predstavu o tome, ali ja sam osećao da je... verovali smo da je samo mali deo... broj slučajeva zapravo gonjen, a ono što je predsednik Tuđman objasnio na tom audio snimku, da su to bili kriminalci, narkomani i Srbi koji su radili takve stvari, po mom mišljenju - to je apsurdno i neistinito objašnjenje.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine ambasadore... napraviću pauzu. Tokom vaših konsultacija sa raznim zvaničnicima Republike Hrvatske, bilo da je reč o ministru odbrane Šušku ili o ministru unutrašnjih poslova Jarnjaku, da li su vas oni upoznali sa naređenjima i uputstvima koja su data i diskusijama koje su vođene kako bi se ove stvari koje su se dešavale u Krajini stavile pod kontrolu?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Naravno. Ministar Šušak i ja smo razgovarali o ovom. Ali da ponovim, nije stvar u tome koja su naređenja izdata ili za koja naređenje mi je rečeno da su izdata, već šta se dešavalo.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ne, moje pitanje je bilo...

SUDIJA ORIE: Mogu li da zatražim razjašnjenje jednog od vaših prethodnih odgovora, što mi se čini... vama je ranije bilo postavljeno pitanje o aktivnostima Ministarstva odbrane i da li ste znali koje korake su u Ministarstvu odbrane preduzeli kako bi ove stvari stavili pod kontrolu. Vaš odgovor je bio: "Ne, jer ne verujem da je to bilo pod kontrolom." Dakle, ako je nešto kontrolisano, čini se da je morao postojati rezultat mogućih napora. Povezivanjem "ne" sa "jer nije bilo kontrole" ostavlja me zbunjenim u vezi s tim da li ste bili svesni svih aktivnosti, bez obzira da li su bile efikasne ili ne, i to izgleda da je isto pitanje koje je dotaknuto u poslednjem pitanju.

SVEDOK GALBRAITH: Časni Sude, nije u pitanju da li su aktivnosti bile efikasne ili ne, već da li su te aktivnosti imale za nameru da ostvare kontrolu ili ne.

SUDIJA ORIE: Možete li prvo da nam objasnite sa stanovišta činjeničnih saznanja - da li ste bili svesni svih aktivnosti, a onda bismo mogli ići dalje da vidimo da li su ove aktivnosti bile pokušaj. Pokušaj usmeren na šta?

SVEDOK GALBRAITH: Naravno, u to vreme, bio sam svestan aktivnosti.

SUDIJA ORIE: Kao što su?

SVEDOK GALBRAITH: Mislim, prošlo je neko vreme, tako da je, koliko se sećam, uključivalo raspoređivanje policije... naravno, da je bilo Ministarstvo unutrašnjih poslova... zatim obećanja da će se uložiti naponi da se zaustavi pljačka, obećanja da će se krivično goniti osobe, obećanja da će se obezbediti područja. To su bila obećanja koja su mi davali Hrvati, kada sam pokretao pitanje o onome što se dešavalo u Krajini.

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite, gospodine Kehoe.

ADVOKAT KEHOE: Hvala, časni Sude.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Uz svo dužno poštovanje, gospodine ambasadore, da li ste znali za naređenja koje je izdalo Ministarstvo unutrašnjih poslova ili Ministarstvo odbrane, da se ulože svi naponi kako bi se smanjile kriminalne aktivnosti u Krajini? Da li ste znali za ta naređenja?

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, hajde da pokušamo da idemo korak po korak, pre svega, da li je bilo...

ADVOKAT KEHOE: Pokušavam, časni Sude.

SUDIJA ORIE: ...naređenja, i onda ste pomenuli dva ministarstva, a onda ste takođe rekli da su to bila naređenja da se ulože svi naponi. Hajde da prvo vidimo da li je gospodin Galbraith znao za naređenja, pre svega, koje je izdalo Ministarstvo ili ministar unutrašnjih poslova.

SVEDOK GALBRAITH: Siguran sam da mi je rečeno da je Ministarstvo unutrašnjih poslova izdalo naređenja.

SUDIJA ORIE: Isto važi i za Ministarstvo odbrane?

SVEDOK GALBRAITH: Da.

SUDIJA ORIE: Da li znate na šta su se odnosila ta naređenja?

SVEDOK GALBRAITH: Ja sam... siguran sam da sam to znao detaljnije 1995. godine nego sada, ali generalo, suština toga bi bila... bilo bi da se osigura to područje ... da se uhapsu počinio i da se prestane sa nezakonitim aktivnostima zbog kojih je američka Vlada podnosila žalbe.

SUDIJA ORIE: I ta naređenja su važila za oba ministarstva, koliko ste vi znali?

SVEDOK GALBRAITH: To bi bila, u suštini, naređenja za oba ministarstva. Šta je konkretno radilo svako od tih ministarstava, u ovom trenutku se ne sećam.

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite, gospodine Kehoe.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, znam da niste videli da je došlo do smanjivanja aktivnosti na terenu, ali, gospodine ambasadore, ako su izdata naređenja da se zaustave kriminalne aktivnosti u Krajini, posle toga - dozvoljavanje ovih kriminalnih aktivnosti nije bila državna politika, zar ne?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Dozvolite mi da moj odgovor bude malo precizniji. Rečeno mi je da su naređenja izdata od ovih ministarstava.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I ako možemo da idemo samo jedan korak dalje. Ako vam je rečeno i ako su, u stvari, postojala takva naređenja – a naređenja su u spisu, časni Sude – dakle, ako je bilo takvih naređenja, a onda spaljivanje tih kuća o kojima ste govorili u svom glavnom ispitivanju nije bila državna politika, zar ne?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Ne slažem se s onim što ste upravo izjavili. Ja imam dosta iskustva tokom godina dok sam služio u Hrvatskoj, dovoljno iskustva sa hrvatskim zvaničnicima i srpskim zvaničnicima, koji izdaju naređenja i kažu da su izdali naređenje... ili daju obećanja a nemaju nikakve namere da to ispune. I ja ne verujem da je hrvatska Vlada učinila ozbiljan pokušaj da se sve ovo razaranje stavi pod kontrolu sve do trenutka kada, zapravo, ništa nije ostalo Srbima čemu bi se vratili.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, da se pozabavimo vašim poslednjim odgovorom gde kažete "ako su ta naređenja data" - ako su ta naređenja data od strane Ministarstva odbrane i Ministarstva unutrašnjih poslova da se prekinu ove aktivnosti, ta naređenja bi bila izdata protivno državnoj politici. Da li je to tačno?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Ne ... ja ne verujem da su naređenja o kojima je meni rečeno predstavljala ozbiljan napor da... da se ovo nasilje i razaranje okonča, jer mislim da je vodeće hrvatsko rukovodstvo želelo da srpska imovina bude uništena, tako da ne bi bilo mogućnosti za Srbe... za veliki broj Srba da se vrate. Mislim da je to bila njihova politika. Prema tome, to je kontekst u kom ja gledam ta naređenja, i to je zaista ono o čemu ja mogu da svedočim.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine ambasadore, vi ste poznavali ministra Šuška i ministra Jarnjaka. Da li je vaše svedočenje da su ministar Jarnjak i ministar Šušak izdavali naređenja u suprotnosti sa Tuđmanovim željama? Da ili ne?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Ponovo, vi od mene tražite da pretpostavim da su naređenja predstavlja iskren pokušaj da se sve ovo okonča, a sigurno u... u vreme kada je dolazilo do većeg dela ovog razaranja, pretpostavljam, sredinom avgusta ili septembra meseca, ne mislim da su hrvatski državni organi želeli da se ovo nasilje okonča, verovatno do oktobra, kada je... već toliko toga bilo uništeno, a onda, da, kada je bilo toliko kritika, verovatno su hteli tek tada da to okončaju. Ali, znate, to je moja... moja izjava, i meni je veoma teško da se upuštam u ono što izgleda gotovo, gospodine Kehoe, kao semantika ovde. Moja poenta je, i ja u to verujem, i do toga sam došao nakon veoma obimnog posmatranja s moje strane, i takođe na osnovu izveštaja ambasade i iz mnogih drugih izvora, da je do razaranja došlo ne zato što to Hrvatska nije mogla da spreči, već je odlučila da ne spreči, jer je služilo svrsi vodećem hrvatskom rukovodstvu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pa, gospodine ambasadore, postavio sam vam pitanje u 18, redu na 89. stranici: "Da li je vaše svedočenje da su ministar Jarnjak i ministar Šušak izdavali naređenja u suprotnosti sa Tuđmanovim željama? Da ili ne." Dozvolite mi da vam postavim ovakvo pitanje: da li ste znali da su naređenja koja su izdali ministar Šušak ili ministar Jarnjak ikada bila u suprotnosti sa Tuđmanovim željama?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, dozvolite mi da se sada osvrnem na komentar koji ste dali kada ste govorili o paljevinama i sprečavanju paljevina... da se spreči povratak ljudi. Pomenuli ste nam u svom svedočenju danas ranije da je bilo nekih 200.000 do 300.000 Hrvata, interno raseljenih lica u Hrvatskoj. Da li je to približno tačno?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Negde u tom rasponu. Mislim, 150.000 do 300.000 hiljada, ne mogu sada da dam baš tačan broj, ali je bio veliki broj hrvatskih gradova u Krajini i naravno, bilo je puno ljudi iz istočne Slavonije.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Isto tako smo imali raseljenih lica... odnosno, izbeglica iz Bosne koje su takođe bili u Hrvatskoj?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: A bilo je i bosanskih Hrvata koji nisu bili izbeglice, ali koji su, takođe, došli u Hrvatsku.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, u vašem dnevniku od 15. septembra na dnu 52. stranice... da li vidite to, gospodine? Govorimo o dnu te stranice...

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Rekli ste: "Takođe sam primetio da mnogi ne bi želeli da se vrate." Tu govorimo o Srbima iz Krajine. Da li je to tačno?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: To je tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dalje kažete: "Najviše 20 posto. Koristeći njegove najniže cifre za broj izbeglica, istakao sam da će biti i manje od 20 posto, i da je jasno da bi Hrvatska to mogla da apsorbuje." Dakle...

TUŽILAC TIEGER: Samo mala ispravka. U dnevniku se ne kaže 20 posto.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: 20.000. Izvinite. 20.000. Žao mi je. "Manje od 20.000 Hrvatska bi mogla sigurno da apsorbuje." A 20.000 očigledno iznosi 20 posto od 100.000 izbeglica i raseljenih lica. Da li je to tačno?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Tačno je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dok je bilo u toku ovo spaljivanje i pljačkanje, gospodine ambasadore, mi smo ... mi smo govorili da je bilo približno 150.000 do 200.000, koliko god, Hrvata, raseljenih lica u Hrvatskoj kojima je trebao smeštaj. To je tačno, zar ne?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Mislim da u tom trenutku ... ovi ljudi su bili raseljeni još 1991. godine, tako da su do 1995. godine svi bili smešteni. Samo da se vratim na prethodno pitanje. Ta cifra od 20.000 korišćena je kao najniža Šarinićeva procena za broj Srba koji su napustili Hrvatsku. Ja sam mislio... odnosno, mi smo mislili da je broj onih koji su otišli bio mnogo veći. Mislio sam da ih je bilo oko 180.000. Ali, pošto je Šarinić rekao da je 20... da je bilo 100.000, onda bi bilo 20 posto povratnika, to je negde oko 20.000. Ja sam podnosio izveštaj o razgovoru sa Šarinićem.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pa, zar vam nije Tuđman rekao ranije da je oko 100.000 otišlo i da je on rekao da će se samo 10 posto vratiti, a vi ste rekli da će se 20 posto vratiti? Da li se sećate toga?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Tuđman je rekao na jednom sastanku da će se 10 posto vratiti, ali naše uverenje je da je broj onih koji su otišli oko 180.000, ako se dobro sećam. Ali ovde, vidite, iznosim argument Šarinićev u svojoj ulozi posrednika. On mi kaže da je otišlo 100.000 ljudi. Ja mu kažem: U redu, u čemu je problem ako se 20 procenata vrati? Ja sam to prihvatio ... zato što će to biti ubedljivije za Šarinića ako kažem da će se 20 posto od 100.000 vratiti. U redu, to je vaša cifra. Onda, ako kažem, ne, ne, mi mislimo da je broj 180.000, a samim tim će se 36.000 vratiti.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dozvolite mi da ...

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Ali naš princip, naš princip je bio da smo želeli da se svi vrate.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Shvatam. Dozvolite da sada pogledamo dokazni predmet Tužilaštva broj P455, to je transkript Tužilaštva od 10. avgusta 1995. godine. Ovo je intervju... izvinjavam se, to je sastanak sa predsednikom Tuđmanom na kom ste i vi učestvovali. Nisam siguran da li to imate, gospodine ambasadore, ali ako imate, molim vas da pogledate stranicu 3 od... to je sad na ekranu.

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ako bismo mogli da okrenemo 3. stranicu ovog... tu govori predsednik Tuđman, na vrhu stranice. On vam govori 10. avgusta 1995. godine... Ups, izvinjavam se. Možemo li da odemo ... Obeležavanje koje ste dobili je malo drugačije. Ako možemo da idemo na prethodnu stranicu na engleskom jeziku. Idite na dno te stranice, molim vas. On tu kaže: "Dana 10. avgusta 1995. godine, u jednom trenutku smo imali više od 400.000 izbeglica sa..." idemo na sledeću stranicu "hrvatskog područja." Idemo na vrh sledeće stranice, ako možemo da... Dakle, ambasadore, bilo da je reč o 400 izbeglica, 300 izbeglica, 200.000... izvinite, 200.000, 300.000, 400.000 izbeglica, došlo je do ozbiljnog problema smeštaja u Hrvatskoj nakon *Operacije Oluja*, zar ne?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Pa, ozbiljan problem smeštaja u Hrvatskoj traje od 1991. godine, zaista, i uzgred, ta cifra od 400.000 odnosila se na ljude koji su bili dislocirani zbog borbi od 1991. godine, koji su bili u stanju da se 1991. godine vrate svojim kućama, jer nije bilo... jer je manje-više došlo do prekida vatre, a takođe su Hrvati ponovo zauzeli neka područja koja je Jugoslovenska narodna armija zauzela 1991. godine.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pa, gospodine ambasadore, zar vi niste znali da postoji ozbiljan problem smeštaja izbeglica u Hrvatskoj 1995. godine?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Naravno. To je problem koji je nastao 1991. godine, ali, da, svakako je postojao i 1995. godine. Ja sam upravo svedočio da su ljudi bili smešteni u hotelima.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A s obzirom na te stotine hiljada ljudi koji su tražili mesto za život, da li je i dalje vaš stav da je državna politika Republike Hrvatske, da se spale kuće koje su bile potrebne da se ti ljude smeste u njih kako bi u njima živeli?

SVEDOK GALBRAITH – ODGOVOR: Da. To je bila politika vrha hrvatskog rukovodstva. To je... to je ono o čemu sam svedočio.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, gledam na sat.

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Prošli smo 19.00 časova.

ADVOKAT KEHOE: Izvinjavam se, gospodine.

SUDIJA ORIE: Dakle, stoga ćemo da završimo za danas. Ali sam zbunjen oko nečega, gospodine Galbraith. Ja ne tražim od vas da odmah odgovorite na pitanje, ali danas smo razgovarali o 10 posto, a saznali smo od vas da je 10 posto ... da je 10.000 10 posto od 100.000. Juče je pokrenuto pitanje u kontekstu onoga što su ciljevi, a vi ste odgovorili da prvo želite da kažete da je Tuđman kada je zaista bio pod pritiskom, govorio o tome da je tamo bilo možda 10 odsto srpskog stanovništva. Danas ste pokrenuli isto pitanje, ali sada ... delovalo je kao da će se vratiti. Čini se da je to bilo pre očekivanje nego postavljeni cilj. Tako da mi nije jasno bez obzira da li govorimo o 10.000 ili 10 posto, da li je to značilo kao što sam manje-više shvatio juče, da je cilj da tamo ne bude više od 10 odsto stanovništva ili da li je to bilo realno očekivanje kao što je izgledalo iz vaših odgovora danas? Ako biste mogli da o tome razmislite preko noći, a mi ćemo završiti sa radom za danas. Nastavljamo sutra ujutro... ne, ja sam dobio poruku, ali... u 9.00 časova ujutro, gospodine Galbraith, u sudnici broj 1.

Sednica je završena u 19.02 h

Nastavlja se u sredu, 25. juna 2008. godine u 9.00 h.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje